

CVETJE

ZAVRTOV

sv.

FRANČIŠKA

Februar 1935

2

Setnik LII

Vsebinska 2. številke

Pridi, evharistični Kristus!	33
Skupščinam Tretjega reda provincije sv. Križa Slovenije	34
Marjetica — vzorna tretjerednica	35
Sveta znamenja	38
Mati in dobrotelost	40
Lamotski župnik	44
Življenje velike žene	46
II. evharistični kongres	49
† P. Kajetan Kogej, O. F. M.	51
Beseda božja in življenje	53
Križ na vrhu gore	55
Kdo je značajan fant?	57
Vzgajaj se!	58
Pax et bonum! — Mir in vse dobro!	59
Obračun našega krščanstva	60
Razgled po svetu	63
Novo knjige	64

Rimsko serafinski koledar za leto 1935

F e b r u a r

1 P	PO.	Bl. Evstahija in Verid., 2. in 3. r.	15 P	PO. Čm.	B. Andrej 1. r.
2 S	VO. PO.	Svečnica.	16 S		B. Filipa Mareri 2. r.
3 N		4. po Razg. G. S. Blaž, S. Mat. 1. r.	17 N		1. predpepelnična. S. Gregorij.
4 P	PO.	S. Jožef iz Leonise 1. r.	18 P	Čm.	S. Simeon šk. m.
5 T	PO.	S. Peter Bapt. in tov. m. 1. in 3. r.	19 T	PO.	S. Konrad 3. r.
6 S		S. Amand. S. Tit.	20 S		B. Janez iz Treje 1. r.
7 Č		B. Ricerij, Egidij in Anton 1. r.	21 Č	Čm.	S. Feliks. Sv. Irena.
8 P		S. Janez Mat.	22 P	PO.	S. Marjeta Kort. 3. r.
9 S		S. Apolonija. S. Ciril Al.	23 S		S. Peter Damijan c. uč.
10 N		5. po Razgl. G. S. Skolastika.	24 N		2. predpepelnična. S. Matija ap.
11 P		Lurška Mati božja. S. Adolf.	25 P		S. Valburga.
12 T		Sedem svetih ustanovnikov.	26 T	Čm.	B. Izabela. S. Matilda.
13 S		B. Janez iz Triore 1. r.	27 S		S. Gabriel od Ž. M. B.
14 Č		S. Valentin.	28 Č	Čm.	B. Antonija Florent. 2. r.

Razlaga kratic:

VO. = vesoljna odveza. PO. = popolni odpustek. Čm. = črna maša, ki je dotični dan dovoljena.

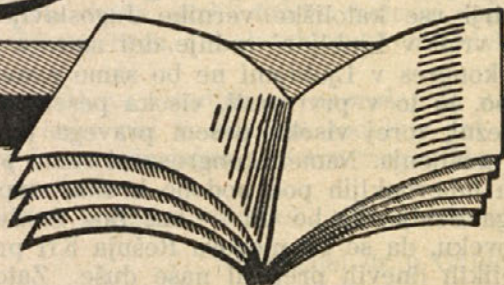
Ljudska posojilnica v Ljubljani reg. zadr. z neom. zavezo

Miklošičeva cesta 6 (v lastni palači)

obrestuje hranilne vloge po najugodnejši obrestni meri

NOVE VLOGE, vsak čas razpoložljive, obrestuje po 3%

CVETJE

Letnik LII.
Ljubljana

1935 - II.
Februar

P. KRIZOSTOM:

Pridi, eharistični Kristus!

(Meditacija za pripravo na eharistični kongres v Ljubljani.)

Čakamo te v sveti resnobi,
da bi v slavi veliki k nam prispel. —
Ko gledali te bomo v rajski svetlobi,
nas boš z blagoslovom posebnim odel.

Vemo dobro, kdo si ti;
poznamo tvoje Telo in tvojo Kri.
Zato čakamo hrepeneče
tiste lepe junijske dni,
ko nam boš dal toliko sreče;
delil nam boš milosti svoje
in novih moči za boje.

Veselimo se, ko javno ti bomo dali
vsak svoje zvesto srce
in ti pred monštranco prižgali
ose naše žrtve in svete želje.

Pridi, eharistični Kristus!
Nad našim rodом slovenskim kraljij!
Ti vladaј v naši domovini,
v naši kraljevini gospoduj!

Skupščinam Tretjega reda provincije sv. Križa Slovenije

Z veseljem smo pozdravili poziv katoliškega episkopata, podpisan od prevzvišenega gospoda škofa ljubljanskega in krškega, s katerim vabijo naši nadpastirji vse katoliške vernike Jugoslavije na evharistični kongres, ki se bo vršil v Ljubljani zadnje dni meseca junija.

Evharistični kongres v Ljubljani ne bo samo zunanja verska manifestacija, ampak bo, in to v prvi vrsti, visoka pesem naše vere, našega upanja, naše ljubezni, torej visoka pesem pravega in pristnega katoliškega življenja in mišljenja. Namen kongresa ni samo priznanje, da biva Odrešenik v naših tabernakljih pod podobo kruha, ampak ostvariti hoče željo evharističnega Kralja, da bo On — naš Bog in Zveličar — živel v vsakem našem človeku, da se bo njegova Rešnja Kri pretakala po naših žilah, da bo v velikih dnevih prepojil naše duše. Zato se hočemo pripraviti, da bomo v velikih dnevih kongresa iznova sprejeli v varstvo kraljevi zaklad Gospoda našega Jezusa Kristusa, da si bomo osvojili sredstva, ki nam jih daje na razpolago za pravo in pristno krščansko življenje: njegovo resnico, za katero so krvaveli in umirali mučenci, — njegovo svetost, ki je vzgojila milijone junaških duš, — njegovo ljubezen, ki je s svojim božjim ognjem vžgala cele rodove.

Da bo tudi Tretji red sv. Frančiška, tega velikega ljubitelja presvete Evharistije, po svojih močeh sodeloval pri pripravi na kongres, zato naročam vsem našim tretjerednim skupščinam sledeče:

1. Vsi udje Tretjega reda naj se marljivo udeležujejo skupnih molitev in priprav za ta kongres.
2. Pri vsakem shodu in pri vsaki odborovi seji naj se opravi predpisana molitev za evharistični kongres, ki se glasi:
»O Jezus, ki si v zakramentu presvetega Rešnjega Telesa resnično, dejansko in bistveno pričujoč, da služiš v hrano našim dušam, blagoslovi delo evharističnega odseka in ga venčaj s popolnim uspehom.
Presveto Srce Jezusovo, blagoslovi kongres!
Sv. Pashal Bajlonski, prosi za nas!«

To molitev naj molijo vsi tretjeredniki(ce) zlasti še pri sv. maši in po sv. obhajilu.

3. Ob torkih naj udje Tretjega reda prejmejo v čim večjem številu sv. obhajilo med sv. mašo, ki se daruje pred izpostavljenim Najsvetejšim. Skupščine, ki imajo svoj sedež izven naših samostanov, naj to pobožnost prenesejo na nedelje.
4. Vsako nedeljo po končani popoldanski službi božji naj udje Tretjega reda, sporazumno z g. voditeljem molijo molitveno uro ali pa sv. križev pot, ako ta lepa navada v posameznih skupščinah še ni vpeljana. V Ljubljani, kjer imamo v naši cerkvi dnevno češčenje presv. Rešnjega Telesa, naj udje Tretjega reda v torkih od $\frac{1}{2}6$ do $\frac{1}{2}7$ zvečer molijo molitveno uro pred izpostavljenim Najsvetejšim. Tisti pa, ki so med tednom zadržani, naj molijo ob nedeljah in praznikih popoldne po litanijah.
5. Gg. voditelje prosim, naj bodo govori pri mesečnih shodih do kongresa evharistično usmerjeni.
6. Vsa skupna sv. obhajila naj tretjeredniki(ce) darujejo za dober uspeh evharističnega kongresa.

7. Ker svetuje Vodilo Tretjega reda, naj bodo udje po možnosti sleherni dan pri sv. maši, zato vsem tretjerednikom(cam) priporočam, da to tudi store in s sv. mašo združijo tudi dnevno sv. obhajilo, kar se po vseh dobro urejenih skupščinah tudi vrši. Kdor pa ne more vsak dan k sv. maši in k sv. obhajilu, naj to stori ob nedeljah in praznikih.
8. Vsa dobra dela: žrtve, skrbi, težave, bolezni naj tretjeredniki(ce) darujejo božjemu Srcu, da bo blagoslovilo delo evharističnega kongresa.
9. Vodstvo Frančiškove mladine se naproša, da v najkrajšem času izdela načrt, kako naj ta mladina sodeluje pri pripravi na kongres. Načrt bo provincialno vodstvo razposlalo vsem voditeljem Frančiškove mladine.

Vsem skupščinam Tretjega reda želi: »Mir in vse dobro«

provincijal dr. p. Gvido Rant O. F. M.

P. M. LEKEUX, O. F. M. — P. EVSTAHIJ:

Marjetica — vzorna tretjerednica

Molčala je in srepro gledala predse, podbradek je naslonila na roko.

Nadaljeval sem:

»Ne nabirajte si zakladov na zemlji; nabirajte si marveč zakladov v nebesih, kjer jih ne uničuje ne molj ne rja...«

Nihče ne more služiti dvema gospodoma: ali bo namreč enega sovražil in drugega ljubil ali se bo enega držal in drugega zaničeval. Ne morete obenem služiti Bogu in mamonu.«^o

»Ah, ne mika me mamon. Rada hočem biti uboga, toda živeti hočem! Rada hočem delati, premagovati se, žrtvovati se — toda to!«

»Sestrica, ti imaš velike načrte v glavi, to vem. Ali hočeš zares v svojem življenju doseči to, kar je najvišje po lepoti in veličini, kakor si mi nekoč rekla?!«

»Kajpada, gotovo.« — —

»Ali hočeš postati svetnica?!«

»Pač — toda ali mora človek zato biti — učiteljica? Ali ne moreš tudi postati svet, ne da bi imel tako strašno življenje?!«

»Če hoče kdo hoditi za menoj, naj se odpove samemu sebi in vzame svoj križ. — To je trdo, toda je edino mogoča podstava svetosti. Tvoja odpoved sami sebi, tvoj križ je to, kar se tebi zdi težko: ne gmotno uboštvo, za katero ti ni mar, ampak uboštvo lastne duše, le-to te plaši ter ti napravlja skrbi. Tvoje življenje je umiranje, kakor si rekla pravkar; toda saj mora človek — umirati, da bo živel, to je za zdaj pač postava.«

»Umirati! Umirati! Ali mora odpoved samemu sebi, zatajevanje samega sebe v resnici iti tako daleč?!«

»Mora... ne, če hočeš živeti prazno življenje in tehtati svoj žrtveni dar; da, če hočeš dati to, kar najvišjega imaš in zmoreš. Poslušaj, malo, hrabro srce, kaj ti pravim. Dve poti vidim odprti pred teboj. Ali pojde vse po tvoji volji in sedla boš h gostiji življenja. Dobro. To življenje, ki se je pričelo s sebičnostjo se nadaljuje v ugodju in prijetnosti, v brezskrbni vsakdanjosti, v duševnem uživanju. Čim več zadovoljstva boš našla,

^o Mamon pomeni v aramejskem jeziku bogastvo. Tu je mišljen kot malik, ki mu človek more služiti kakor Bogu. — Prip. v izdaji sv. pisma.

tem bolj boš sebična, in naposled postaneš razumnica brez prisrčnega čuvstvovanja. Morebiti se tudi omožiš nekega lepega dne —

»O, v tem oziru...«

»No, le nikar ne ugovarjati! Če boš potem omožena, premeni sebičnost edinole predmet, navadila se boš na sito meščansko vzdušje, mamon te bo zaposloval, in naenkrat je iz moje golobičke postala debela kura. — Nasprotno pa, koliko bolj vzvišeno je tisto drugo življenje, življenje zatajevanja samega sebe in daritve, ko mistična golobica poleti v višine in v etru¹⁰ razprostre svoja krila ter se dvigne tako visoko, da prav nič več ne vidi malih reči, katere drugim tukaj doli na zemlji napravljajo veselje! Dà, kar ostalim drugim prinaša trpljenje in žalost, napolnjuje nje z nepopisnim vriskajočim veseljem. Ali ne vidiš, da je to lepše, čistejše, plemenitejše?!«

»Toda ali ni Bog ustvaril vsega dobrega in lepega, katero nam je tako všeč?! Čemu neki nam je tedaj vse to dal, ako zdaj obstaja edina uporaba, ki nam je dovoljena, v tem, da se dobrim in lepim rečem odrečemo?! To je vendar žalitev Najvišjega...«

»Čemu? Ako se prostovoljno odrečemo rečem, je to vprav njih najboljša uporaba, ki je mogoča. Poglej kakega ljubitelja: ali more lepše ravnati s svojim imetjem, kakor da ga oddaja, kakor da ga daruje svoji ljubljenci?! Daritev spreminja naše premoženje v ljubezen. In potem ima odpoved še drug razlog: Glej, prvotno so dobrine in radosti same po sebi človeka vodile k Bogu, za to so bile prav za prav določene; po padcu v greh nas pa odvrtačo od njega. Izkušnja potrjuje, da se srečni človek, ki Boga ne potrebuje, oddaljuje od njega. Kristus sam je rekel, da je bogatim in sitim težko priti v nebeško kraljestvo. Človek ne more služiti dvema gospodoma, enega mora zapustiti zavoljo drugega. Če se odpoveš, tedaj se s tem osvobodiš. Glej, če bi bila ti že svéta, bi ti dejal: Sprejmi znanost in radosti svéta, nič več ti ne bodo škodile, nasprotno, koristile. Toda midva oba morava poprej postati svéta in zato velja piti grenko pijačo, vsemu se odrekati, na vse pozabiti, dokler ne bova naposled razumela, da je le eno potrebno, dokler ne bova vedela iz lastne izkušnje, da to eno edino zadostuje za najino srečo. Izgubiti morava svojo dušo, da jo rešiva, da jo znova najdeva, toda spremenjeno, prosto, čisto, skratka, zmožno Boga spoznavati, ljubiti ga in uživati.«

Poslušala me je, zelo blede, roke je pritiskala na čelo. Ako je bila resnico najprej dodobra uvidela, potem ji ni bilo več mogoče, da bi se ji ustavljala, to sem vedel. Ali prav tako dobro sem vedel, da se bo vdala le, če bo popolnoma zanesljivo spoznala in za gotovo vedela, kaj je njena stvar. Iz hrepenenja po resnici torej in obenem iz strahu pred njo, od katere je vendar bilo odvisno njeno življenje, je iskala še nadaljnjih nasprotnih razlogov.

Spet me je pogledala in nato navedla ugovor:

»Zakaj pa potem ti ne ostaneš tukaj doma?!«

»Jaz?!«

»I, seveda. Ti mi praviš, naj pomagam staršem, in ob istem času se sam pripravljaj, da jih zapustiš. Če bi bilo meni dano na izbiro, bi tudi jaz še rajši šla v samostan kakor pa v kakšno šolo. Razen tega je Jezus rekel, da mora človek zaradi njega zapustiti očeta in mater.«

»Gotovo. Zato tudi, ako ostaneš na domu, da jih podpiraš, je v vsem tem le začasno dobro delo podrejenega pomena. Če bi šlo samo

¹⁰ Eter iz grške besede aithér = tenki zrak, višje zračne plasti; tudi neka breztežna tvarina, podlaga svetlobe. Tu pomeni višje življenje, hrepenenja po vzorih, po Bogu. — Prip. prev.

za to, bi bilo boljše, bolj obzirno in koristno za nje samé, pripraviti jih do tega, da bi privolili v žrtev; saj sta oba zadosti krščanskega mišljenja. In nekega dne bo brez dvojbe to vprašanje stopilo pred tebe.«

»Toda, zakaj ne takoj?!«

»Vprav zato, ker se ti šola zdi bolj trda kakor pa samostan in ker se dá ljubezen priboriti le s takimi težavami. Rad bi te videl zelo popolno in uvidevam, da bo tamkaj v šoli záte najbolj bridko mučenje, najviše zatajevanje same sebe, največje trpljenje...«

»To je grozovitno,« je zašepetala skoraj neslišno.

»Ah, sestra, ali moreš očitati n j e m u, ki je záte trpel, preden je od tebe terjal trpljenje?! Ali moreš to daritev odreči Zveličarju, njemu, ki se je odpovedal nebesom, da bi jih tebi dal, kateri je záte živel v največjem ponižanju?! On, ki se je dal pribiti na križ, ki je zavoljo nas tam pretil svojo kri in samotni in zapuščen trpel, On ima pač pravico, tudi od nas terjati trpljenje; On, ki se je bolečine oklenil s tako svetim

Gobavi otroci iz azila Otanzé. Videti je, da niso ravno slabe volje

hrepenenjem, ima pač pravico reči: Blagor tistim, ki jokajo na zemlji, blagor jim, kateri trpijo in so lačni, blagor tistim, kateri so preklinjani, zaničevani in preganjani! Dobro je vedel, da so tukaj edina vrata v zveličanje in da le ozka pot vodi v življenje. Odpri ta vrata, Marjetka, in tudi ti boš našla življenje. In ko boš potem nekega dne sedela v trezni, suhoparni šoli, sama, duševno sestradana, zapostavljena, brez prijateljice, ko boš jokala od trpljenja in naveličanja, potlej mu boš mogla reči: Gospod, glej, kako zelo sem se tebi darovala! Ti vidiš, o Jezus, da te ljubim!«

Medtem, ko sem tako govoril, je sklonila svojo glavo in pokrila svoj obraz z rokami. Nato sem slišal tiho, srce trgajoče ječanje, bil je zadržani izliv neizrekljive bridkosti; nazadnje je pričela glasno ihteti.

»Ubogi otrok!« sem momljaj, dočim sem se sam boril s solzami.

Sédel sem prav blizu nje ter jo narahlo pobožal.

»Ljubljenka, saj veš, da si prosta — nikakor ne nočem siliti in tudi Zveličar ti ne nalaga te dolžnosti. Niti tega ne terjam in ne želim, da bi se že zdaj odločila. Premisli se še in preudarjaj, je še čas.«

Toda ona je dvignila glavó, me pogledala ter naredila zanikajočo kretnjo. Njene ustnice so trepetale, toda njene oči, v katerih so še blestele solzé, so izgubile svoj trdi izraz in so bile videti povsem mirne. Za trenutek jih je dvignila proti nebu, potem jih je zaprla z dolgim vzdih-

ljajem ter sklenila roké. Razumel sem, da je privolila v žrtev, da se je darovala na oltarju, toda za ceno grozanske dušne bolečine, ki jo je vso uničila.

Jaz sam sem bil globoko ginjen od tako velike bridkosti in od tako obilne velikodušnosti v tej nežni stvari.

»Ah, Marjetka,« sem dejal ter ji stisnil roko, »ne jokaj! Videla boš, kako lepo bo tvoje življenje in kako si srečna... Véruj mi, edina sreča, edina, za katero se spleča živeti, je Boga ljubiti. To je resnični, pravi, edini zmisel življenja. Kdor ne živi tega življenja, o njem moremo v resnici reči, da je mrtev. Trpljenje tako hitro mine — kaj je kratka nitka časa tukaj doli na zemlji?! Toda v nebesih boš kraljica in že na zemlji nevesta Kristusova, in On sam je popolni ženin, On nam dá toliko sreče za siromašno ljubezen, ki mu jo darujemo. Ne, nikakor, ne nudim ti žalosti, temveč nebeško veselje, kakršno žari na obrazih svetnikov in svetnic; na njih se je spolnila obljuba Zveličarjeva: vaša žalost se bo spremenila v veselje. Pustiva svetu njegove otročje radosti, midva pa, sestra, midva hočeva biti zveličana.«

Marjetka je bila naslonila svojo glavico na moje rame, tako tedaj je zadremala; smehljala se je v sanjah. Jaz sem pa klical h Gospodu, kateremu se je darovala, naj pošlje svojega angela, da jo okreпча.

Naslednji dan je bila sklenjena stvar, da postane Marjetka učiteljica. Nihče ni zvedel, kakšen dušni boj je morala prebiti, da se je v to odločila. V naslednjih dneh je bilo njeno obličje resnobno, proti njeni navadi; v svojem obnašanju je bila krotkejša, bolj umerjena, kakor da bi se bila že od mnovega odtrgala: bili so prvi sadovi odpovedi.

Ko se je poslavljalala pri sestrah križarkah, so ji le-te rekle: »Kako škoda, Marjetka, da Vas več ne bomo videle pri nas!« Takoj jim je odgovorila: »Pač spet me boste videle, toda pozneje, kot redovnico.«

Njene učiteljice od začudenja niso mogle priti k sebi.

(Dalje prihodnjič.)

ROMANO GUARDINI — F. T.:

Sveta znamenja

O imenu božjem

Ljudje smo posuroveli. O marsikaterih globokih in nežnih rečeh ne vemo ničesar več. Ena izmed njih je beseda. Mislimo, da je nekaj zunanjega, ker ne čutimo več njene notranjosti. Mislimo, da je nekaj bežnega, ker ne občutimo več njene moči. Ne zadene, ne udari, je samo nežen stvor zvoka in žvenka. A je nežno telo za nekaj duhovnega. Bistvo reči in nekaj iz naše lastne duše, kar se zbudi pred ono rečjo, se sreča in dobi izraz v besedi.

To se pravi, tako bi moralo biti. In je gotovo tako bilo pri prvem človeku.

Na prvih straneh svetega pisma se bere, da je Bog »privedel živali k človeku, da jih imenuje. Z jasnim umom in videčo dušo je človek gledal skozi postav v bistvo in to izrazil v imenu. In njegova duša je odgovorila stvari. Nekaj se je zgenilo v njej, kar je bilo do bistva tiste stvari v posebnem odnosu, saj je človek vendar obežek in enota vsega stvarstva. In to dvojno, bistvo reči zunaj in odgovor na to notri v človeku, oboje živo združeno, je izgovoril v imenu.

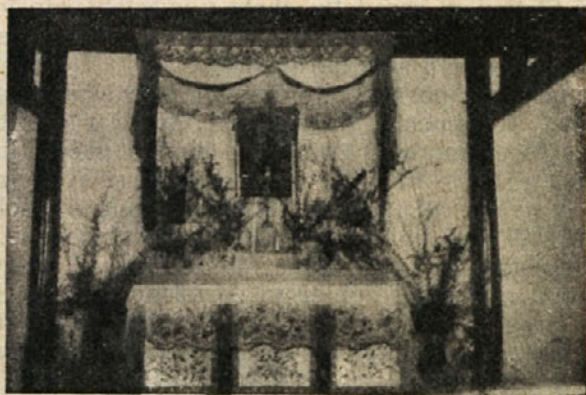
Kos sveta torej in kos človekove notranjosti se je strnil v imenu. In ko je človek izgovoril ime, se mu je v duhu prebudila bistvena podoba

reči in zazvenelo je, kar se je bilo temu oglasilo iz njegove lastne notranjosti. Tako je ime bilo skrivnostno znamenje, v katerem se je zavedel sveta in samega sebe.

Besede so imena. In govorjenje je visoka umetnost rabiti imena reči; bistvo reči in bistvo lastne duše v njunem od Boga hotenem sozvočju.

Toda to prisrčno razmerje do stvarstva in do samega sebe ni ostalo. Človek je grešil, vez se je razdrla. Reči so mu postale tuje, malone so-vražne. Ni več gledal vanje s čistim očesom, marveč pohlepno, gospodljivo in hkrati z nemirnim pogledom krivca. One pa so mu zakrile svoje bistvo. n tudi njegovo lastno bistvo se mu je izmeknilo, ker se je bil hotel sebično preboriti. Ni se več obvladal kakor prej. Živel ni več z otroškimi očmi v lastni duši. Izvila se mu je in postal je samega sebe nevreden in slaboten.

Kot beseda mu ime zdaj ne oklepa več v živi enoti bistva reči in človeka. Ne sije mu več iz nje božja misel v miru sklenjenega stvarstva. Samo raztrgano podobo vidi v njej. Zmeden bistveni zvok poln temne slutnje in hrepenenja se mu oglašča iz nje. In če kedaj pravilno sliši besedo, tedaj

Oltar v kapeli Marije Tolažnice žalostnih

postoji in prisluhne in pomišlja in ne dožene več pomena. Zmedena ostane, zagonetna in on z boleščjo čuti, da je raj izgubljen.

Pa celo tega ni več. Ljudje smo postali tako površni, da celo bolesti razkosanih besedi nismo več ohranili. Imena smo izgovarjali vedno hitreje, vedno površneje, bolj po vnanjem in vedno manj mislili na bistvo v njih. Oddajali smo jih, kakor se novec daje iz rok v roke: Ne veš, kakšen je in kaj stoji na njem, veš le, da toliko dobiš zanj. Tako so hitele besede od ust do ust. Njihova notranjost ni več govorila; bistvo reči ni več izzvenelo; duša sama sebe ni več spoznala v njih. Besede so bile samo še novci. Reč so imele v mislih, razodele je pa niso. Bile so le še znamenja, da bi drugi vedeli, kaj se je hotelo.

Tako govorica s svojimi imeni ni več slutenj polno občevanje z bistvom reči, ni srečanje reči in duše. Niti ni več hrepenenje po izgubljenem raju, temveč naglo bruhanje besed — novecev, kakor tudi števec gospodarji z novci in nič ne ve zanje.

Samo včasih se prestrašimo. Tedaj nenadoma začujemo iz takšne besede klic, kakor prav iz dna. Bistvo nas kliče. Ali stoji beseda na papirju in se zasveti iz črnega znamenja. V ospredje stopi »ime«, bistvo, odgovor duše. Tedaj zopet čutimo pradoživetje, ki je izgovor besede, v kateri je duša srečala bistvo reči. Čutimo strmeče gledanje, duševni prijem,

s katerim je človek zajel bistvo novega tu pred njim in mu iz lastne notranjosti dal izraza v tvorbi imena. Korakoma v prostranstvo, tonemo v globino in beseda je zopet ono prvo delo, h kateremu je Bog poklical človeškega duha. Toda kmalu zopet vse potone in števec klopoče iznova...

Nemara, da se kedaj ime »Bog« tako pojavi pred teboj.

Če vse to preudarimo, razumemo, da verniki Stare zaveze sploh niso izgovarjali božjega imena. Nadomestili so ga z imenom »Gospod«. Zakaj v tem je bila posebna izvolitev judovskega ljudstva: Bolj neposredno kakor drugi narodi je čutilo božjo resničnost, božjo bližino. Krepkeje od drugih je občutilo njegovo veličino, njegovo vzvišenost in grozo. Njim je bil Bog po Mozesu razodel svoje ime: »Jaz sem, ki sem.« »Ki je,« ki ne potrebuje nobenega drugega, ki ves stoji sam v sebi, obsežek vse biti in vse moči.

Ime Boga jim je bilo podoba njegovega bistva. Odsev božjega bistva so videli v njegovem imenu. Bilo jim je kakor Bog sam in bali so se njegovega imena, kakor so se bili nekoč na Sinaju bali Gospoda samega. Šaj govori Bog o svojem imenu kakor o sebi: »Moje ime naj bo tam,« pravi o svetišču. In v Skrivnem razodetju obeta v zvestobi izkušnemu, da »ga hoče napraviti za steber v svetišču božjem« in »nanj zapisati svoje ime«: Hoče ga posvetiti in se mu sam darovati.

Tako razumemo zapoved: »Ne imenuj po nemarnem imena Boga, svojega Gospoda.« Razumemo, da nas uči Zveličar moliti: »Posvečeno bodi Tvoje ime.« In da moramo »v božjem imenu« začeti, karkoli delamo.

Skrivnostno je božje ime. Bistvo neskončnega sveti iz njega; bistvo tistega, »ki je«, v neizmerni polnosti biti in neskončne visokosti.

In v tej besedi živi tudi najgloblje naše lastne duše. Naše najbolj notranje bistvo odgovarja Bogu, zakaj neizbežno je njegovo. Od njega ustvarjeno in zanj, ni mirno, dokler ni združeno z njim. Šaj naše jastvo nima nobenega drugega pomena, ko da se v občestvu ljubezni združi z Bogom. Vse to, vse naše plemstvo, duša naše duše leži v imenu »Bog« in »moj Bog«. Moj izvor in moj smoter, moje biti začetek in konec, molitev in hrepenenje in kesanje, vse.

Ime Bog je prav za prav vse. Zato ga hočemo prositi, da nas uči »nikoli po nemarnem imenovati njegovega imena«, temveč ga »častiti«. Hočemo ga prositi, da nam v veličastvu zazari njegovo ime. Naj nam nikoli ne postane novec, ki se mrtev kotali iz rok v roke. Neskončno dragoceno naj nam ostane, trikrat sveto.

Ime Boga hočemo častiti, kakor njega samega. In v njem častimo tudi svetišče svoje lastne duše.

P. GVIDO:

Mati in dobrodelnost

Poleg poslov poznam še druge, ki ti jih je Bog izročil, ne da bi jim morala, razen v najhujši sili, po človeški pravičnosti pomagati. Ali veš, koga mislim? V duhu gledam pretresljivo sliko, nepregledno množico: sosesre bledih lic, trpečih src, skrbi polnih pogledov; otroke, ki jim je trda usoda že v prvi pomladi iz nežnega obličja pregnala vesel smeh in cvetoče rože; vidim ljudi, ki so po nesreči izgubili telesno moč in srečo življenja. Pa prihajajo k tebi, ker pričakujejo od tebe mnogo več nego od drugih. Zakaj se v zaupanju zatekajo prav k tebi? Ker je blago srce, sočutje in požrtvovalna skrb bistvo vsake dobre matere. Kdo more bolj globoko prodreti v trpljenje bližnjega nego mati, ki žrtvuje vse svoje

življenje za druge? Zato se ozirajo bedni po tvojih sočutnih pogledih, saj doživljajo pri drugih toliko razočaranja. Saj se ne bi obračali nate, ko bi bili ljudje bolj človeški. Res je, da si je marsikdo sam kriv bede. So prosjaki, ki ljubijo nesnago, kakor da brez nje ne morejo živeti. Je miloščina, ki služi grehu in je zato greh. Je pa tudi beda, v katero požene sebičen človek nedolžnega človeka, često že malega otroka. Oblasti žejen, lakomen, brezsrčen in poželjiv človek hodi hladnokrvno, brezčutno kakor usoda preko uničenih eksistenc, razdejanih upanj, strtih src, preko gladu in bolesti, kakor da bi bil valjar, ki se vali po cestnem kamenju, da ga brez prizanašanja stre. Poleg tega pride še beda, ki je tesno združena s slabostjo našega telesa in se ne da popolnoma ločiti od končnosti našega ustvarjenega bitja. Izgnani otroci Eve smo vsi in vsi potujemo skozi dolino solz.

Ako se beda proseče ozira k tebi, ali se ti ne zdi, da gledajo iz teh votlih, globokih oči duše tvojih lastnih otrok? Lahko se namreč zgodi, da bodo tvoji otroci kdaj iskali pomoči v svojem siromaštvu pri drugi materi. Saj imamo vprav v današnjih časih na tisoče dokazov, da sreča na svetu

Frančiškanski brat sredi med gobavci

ni stalna, da je mnogokrat nedoumljiva uganka. Zato s prisrčnim veseljem lajšaj bedna srca onih, ki jim je siromaštvo dvojno gorje, ker nikdar ne morejo pozabiti lepših, boljših časov, ki so jih preživeli. Pa tudi taki, ki so siromaštvo podedovali, te potrebujejo, a potrebuješ jih tudi ti. Saj ti je znano, da je človek najbolj srečen tedaj, ko je Bogu najbližji. Približa se mu pa zlasti takrat, ko posluša in usliši prošnje. Vesel je, kdor gre od tebe obdarjen in potolažen, a še bolj vesela boš ti, ker ti je bilo dano, da si smela in mogla tolažiti in lajšati bol. Dajati je bolj blaženo kot jemati.

Toda vse to je še čisto človeško. Naša krepost mora stremeti višje, postati mora skoz in skoz krščanska. Poznamo Onega, ki je bil tako ubog v življenju, tako siromašen, da je lahko govoril pismarjem: »Lisice imajo svoje brloge, ptice svoja gnezda, Sin človekov pa nima, kamor bi položil svoje glavo.« Zato gleda v ubožcih svoje brate in sestre, tolaži jih in bodri z božjo oblubo: »Blagor ubogim v duhu!« Dobrote deleč hodi po svoji deželi ne le v času svojega bivanja na zemlji, ampak vedno. Vsem onim, ki se žele priključiti njegovemu zmagoslavnemu hodu skozi trpljenje sveta, zapoveduje, da premagajo sami sebe z ljubeznijo. Zaradi tega prime za roko otroke, uboge, zapuščene, vodi jih k tebi in ti govori: »Glej, vsi ti

so moji bratje in moje sestre! Pomagaj!« In če pomagaš, boš tudi ti čula iz njegovih ust veliko božjo besedo, ki je že milijone navdušila, da so pozabili sami sebe in vrše dejanja ljubezni: »Blagor usmiljenim, ker bodo usmiljenje dosegli!« »Vse, karkoli boste storili najmanjšemu izmed mojih bratov, ste meni storili.« Ali ne pomaga Gospod, ki te iskreno prosi, tebi sami v tvoji lastni onemoglosti, ko ti pomaga, da hodiš varno proti zadnjemu cilju svojega življenja? Ali ne zavisi od del usmiljenja do njegovih in tvojih bratov tvoja usoda v večnosti? Poslušaj že sedaj besede, ki ti jih bo govoril, ko bo prišel ob koncu časov na oblakih neba kot sodnik vesoljnega človeštva. Tedaj bo na tehtnico, ki bo tehtala vrednost tvojega življenja, padla kot veliko dobro delo vsaka beseda, s katero si, polna krščanske ljubezni potolažila žalostne, vsaka solza, ki si jo posušila, bo kot dragocen biser vdelal Bog v krono tvojega večnega plačila, neznatna kapljica, ki si z njo ugasila žejo svojemu bližnjemu, se bo lesketala kot rubin, ožarjen od solnčnih žarkov. Vsako dejanje usmiljenja bo tam oživel in se združilo z vsemi dobrimi deli vsega tvojega življenja v prečudno lepo harmonijo, ki bo izzvenela v osrečujoče besede božjega Sodnika: »Pojdi v veselje svojega Gospoda!«

Blagoslov dobrih del bo spremljal že tu v življenju tebe in tvoje otroke. Ali ne bi bila vsa tvoja dobrota visoko poplačana, ko bi se tvoji otroci od tebe naučili usmiljenja in bi gledali v trpečih ljudeh svoje brate in sestre svoje, ki bi jim z ljubeznijo radi pomagali? Blagoslov je, če bodo tvoji otroci vsled tvoje ljubezni do bližnjega postali pošteni, vestni, plemeniti in značajni ljudje, ki streme za svojim večnim ciljem. Blagoslov božji naj te bodri, da boš objela s svojo materinsko ljubeznijo tudi druge ter s tem povečala krog svoje družine, kamor se bodo radi zatekali vsi bedni in tolažbe potrebni. Dobrota je kakor voda, ki jo sonce v podobi hlapov dviga iz morja, da pada zopet na zemljo kot dobrodejen, rodoviten dež. Zato rada posnemaj svojega velikega božjega Učenika, ki je v človeku gledal podobo božjo, ki je največje bogastvo življenja črpal iz najgloblje bede in največjega uboštva.

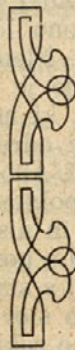
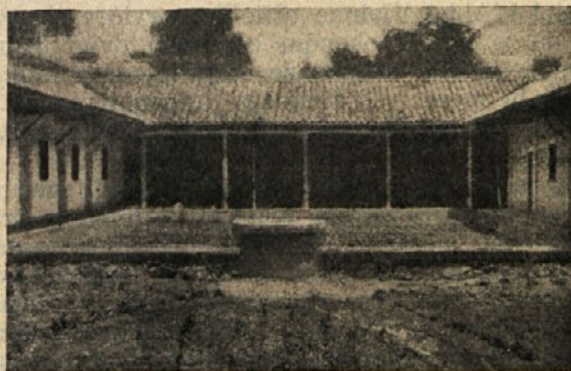
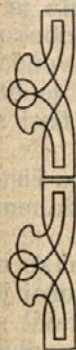
Vsa tvoja materinska ljubezen do bližnjega pa mora vedno in povsod izvirati iz ljubezni do Boga. Potem boš v vsakem siromaku gledala Kristusa, in neka čudežna lepota bo odsevala iz vsakega izmed njih. Svojemu bližnjemu boš posvetila svojo čutečo dušo, ki je ne preseže noben dar. Z ubožci ravnaj lepo, s srcem, z ljubeznijo, s katero skrbiš za svoje lastne otroke. Kakor je trpljenje otrok tudi tvoje trpljenje, tako globoko občuti tudi stisko siromakov. Prav to občutje pogrešamo dandanes tudi pri tistih, ki sicer veliko dobrega store. Ljubezen do bližnjega so nekako utesnili v birokratizem in ji odvzeli nadnaravno vrednost. Veliko se dela za siromake, toda mnogokrat brez prave krščanske ljubezni. Odkod naj jo ljudje zajemajo, ker je v neštetihi srcih že usahnil vir ljubezni in je ugasnilo ognjišče ljubezni: Kristus Gospod!

Bistvo kreposti je, da se drži srednje poti. Vsako pretiravanje je zgrešeno, tudi pretiravanje v ljubezni do bližnjega. Tudi v tem oziru se stori lahko preveč ali pa premalo. Preveč bi bilo, ako bi vsled tega zanemarjala dolžnosti, ki jih imaš do svojcev ter jim mogoče utrgovala denar in čas. Prve do dolžnosti pravičnosti, tem šele sledi usmiljenost. Prvi je mož, otroci, skrbno urejen dom, nato pa dela krščanske dobrotelčnosti.

Ali ne bi bilo nekaj čudnega ljubezen matere, ki bi brezmejno skrbela za reveže, a zanemarjala moža, otroke in dom? Premalo stori tista mati, ki se docela odtegne delom usmiljenja. Mati, ki zna dan dobro razdeliti, bo imela še vedno nekaj časa na razpolago za druge, ne da bi bila njena družina prikrajšana.

Skrbi pa le za tiste siromake, ki so vredni tvojega daru. Ljubezen brez preudarnosti in modrosti ni več krščanska ljubezen. Ali bi bila tvoja dobrota nravno dobra, če bi podpirala človeka, ki ni potreben, ali pa je celo ničvreden, če je len ali podvržen raznim pregreham? Zaradi tega bi ti svetoval, da daj denar le redkokdaj, pač pa stvar, ki se ne daje tako lahko zlorabiti. Denar izroči, ako ga moreš kaj pogrešati, dobrodelnim društvom, ki dobro poznajo one, ki jih podpirajo.

Da bo tvoja dobrodelnost odgovarjala duhu božjega Odrešenika, se ravnaj po njegovem zgledu. Prva je duša, potem šele telo. Najprej izvršuj duhovna dela usmiljenja, nato telesna. Tako je ravnal, tako delal naš Gospod. Nikoli ni storil čudeža le telesu na ljubo. Vedno je bil čudež pot do duše. Na ta način lahko deliš mnogotere dobrote, četudi nisi premožna. Duševne stiske bližnjega lahko lajšaš z molitvijo, s človekom, ki trpi, lahko govoriš z ljubeznijo, ki je lastna le materi. Koliko je ljudi, ki so zgodaj zašli na stranska pota samo zato, ker niso imeli matere! Bodi jin dobra, duhovna mati: morda otroku v tvoji bližini, ali dekletu, ki se pogreza v močvirje, ker nima močne roke, da bi jo podpirala. Ali si moremo misliti

Samostan Otanzé

bolj bednega človeka, kakor je tisti, ki je nravno propadel in je duševno razrvan? Mnogi izmed njih so padli v nesrečo in zablode, kakor jih tudi najbolj pretresljiva drama ne more uprizoriti. Kdor hoče ozdraviti dušo, mora postopati nežno, nesebično, z ljubečim in toplim srcem. Pripravljen mora biti na nešteta razočaranja, ki ga ne smejo ovirati, da bi stremel za ciljem, ki ga hoče doseči. Bogato bo poplačan, komur se je posrečilo, da je le eni duši vrnil mir, jo spravil z Bogom in ji s tem pripomogel do večne sreče.

Toda vse to je le teorija. Ako želiš slediti vzoru materinskega življenja, ki je bilo sama ljubezen, dvigni pogled k Njej, ki je »Mati lepe ljubezni«, katera tudi v večni blaženosti osrečuje trpeče zemljane in prosi za nje. Če ti je pa njen vzor kot solnce previsok in presvetal, poglej ono ženo — Elizabeto —, ki je ljubila svojega moža, kot ga le redkokdaj ljubi žena z močno, čisto in globoko ljubeznijo in je bila svojim otrokom mati, ki ji tedanji čas nima primere. Stoletja so se iztekla v večnost, odkar je sv. Elizabeta stopala po trdih in trnjevih potih k siromakom in vendar zveni njeno ime kot veličastna himna, njen spomin je blagoslovljen in češčen. Tudi stoletja, ki prihajajo, se bodo navduševala in osrčevala na čudoviti idili: mlada deželna grofinja obdana od revnih otrok in bolnikov, kot vrtnarica v vrtu ljubezni, z nevenljivimi rožami v naročju! — — —

Lamotski župnik

V zakristiji je bilo mnogo videti. Kelihe, ki so se lesketali od dragih kamenov, monštrance, z zlatom vezene ornate, škofovske čepice, svete relikvije, darove kraljev in cesarjev, in mnogo pisanih starih podob.

Prisrčno veselje nad vsem je občutila mlada učiteljica, kakor se je zdelo. To je bilo videti iz načina, kako je reči znala previdno in spoštljivo prijemat; sploh je pa imela roke, ki so bile videti za to nalašč ustvarjene. Poduhovljene, ozke bele roke; »gotske,« si je mislil veččak v umetnosti — takšne roke je bil poznal le na podobah svetnikov in na svoji materi.

Ko so si ogledali zakristijo, je prišlo na vrsto mračno prekrížano hodišče in pa od le-tega obdano grobišče, oblitó s svetlobo, s svojo kráso, stkano, iz cvetlic in metuljev.

»Oh, kako lepo, kako lepo,« vzklikne tukaj mladenka in obstane kakor ukovana.

Zdaj je videl L'Abbé Violone učiteljico prvič v obraz. Bila je tako dovršeno lepa, da je mogla obenem božansko dvigniti in globoko potlačiti. Njena lepota je bila nekako že odmaknjena zemlji. In vendar... kdor jo je srečal, bi moral vse življenje hrepeneti po nji. To je hrepenenje, ki ne pozna niti bolečine niti grenkosti, hrepenenje, ki nosi sámó v sebi odrešenje.

L'Abbé Violone jo je pogledal ter se je veselil nad njeno čistostjo in popolnostjo. Šla sta drug zraven drugega po temnem prekrízanem hodišču in nista govorila; menil je, da jo že dolgo časa pozna.

Le gospod župnik je šel ž njima navzgor v knjižnico; otroci so ostali spodaj s starimi vred, oboji izročeni medsebojnemu varstvu. Zgoraj jih je obdalo slovesno molčanje samostana. L'Abbé Violone je predstavil svoje knjižne zaklade, kakor predstavi kdo prijatelje, bil je ponosen na občudujoče priznanje, katero so prejele knjige od njegovih dveh gostov. Potem je odprl okno in pokazal z roko na svoje ljubljene gore: »Le Chasseral!«

Na vrhu zgoraj se je veter igral z lahкими zastavicami oblakov, gorski boki so se že vijoličasto svetili.

»Gotovo je viharo tam gori,« je menil gospod župnik.

»Gotovo je prekrasno tam gori,« je odvrnila mladenka.

»Ali Vam je veter ljub?« jo je prvič nagovoril L'Abbé Violone.

»Gospodu L'Abbéju je morebiti znana pesem Prudhommova⁸:

,Si j'aime le vent...?«

,C'est que passionnément

Il a étreint le monde...!«

je dopolnil Abbé in oba sta takoj umolknila.

»Ali je še kaj, da bi si ogledali?« povpraša gospod župnik.

»Če želite, še puščavniško bivališče prêcej zadaž za samostanom, na polovični višini tega hriba.«

Šli so k puščavniškemu bivališču. Vsi so šli ž njimi vred: otroci, starčki in starke in pa vratar. Pot navzgor je bila lahka, toda hoja je postala skoraj lehkómiselná. Otroci so s svojo mladostjo nalezljivo vplivali na stare. Gospod župnik je kresal dobrodušno šale in dovtype, pri katerih se je celo ostri in resnobni Abbé moral smežati. Učiteljica je ponudila

⁸ Prudhomme (beri: Prúdom), francoski pesnik.

roko staremu, okornemu očancu in vso pot se je dala kaditi od dima njegove pipe. Mala, izdelana stara mamica je koracala oprta na župnikovo roko ter je hudomušno drugim pomežikavala z očmi. Že dolgo ji nihče ni bil zavidal, zato je hotela danes to srečo docela uživati. Gospod župnik jo je vodil skoz drn in strn ter je sploh ni izpustil.

Kmalu so dosegli puščavniško bivališče. Ni bilo nič drugega kakor majhna votlina v skalovju, nizka in le toliko dolga, da je imel notri zlek-njen človek vprav dosti prostora za ležanje. Tukaj je bil pred šest sto leti živel neki svetnik; tukaj je bila njegova puščavniška menišnica. Pred njo je kamenita visoka planota, nekako dvajset korakov širine, bila nekaka veža ali preddurje svetišča. S te planote se je videlo po vsej deželi in bila je najlepše pri vsem puščavniškem bivališču. Kako prekrasno je bilo gledati na svet od tukaj zgoraj! Široka in divja reka Doubs^o se je lesketala kakor jeklo modrikasto med bohotnimi cvetočimi travniki, mehka gorska pobočja, tihe vasi: vse je bilo potopljeno v milo svetlobo, ki je razpršila presojne, trde obrise in ustvarila sanjajoče soglasje barv in črt.

»Gospod župnik,« je zaklicala starka, »tukaj je tudi čudodelen studenec. Žal, da usahne poleti in prav za prav tudi ni studenec, le vodna nit, ki curlja po skali navzdol. Ali vidite temno sled na kamenju? Od časa do časa pade še kakšna kapljica!«

»Preneumno,« je momljala stariček, »vselej, kadar pridem gori, ni nič vode.«

»Ali menite, da bi vam mogla pomagati?« vpraša učiteljica.

»In če — staremu, gluhemu cerkveniku je celo posluš povrnila.«

»Res je,« pritrdi stara mamica: »tik pred svojo smrtjo je spet slišal zvonove. To je bilo njegovo največje veselje v njegovem življenju. Srečno se je preselil v večnost.«

»Meni je studenček pozdravil staro rano,« je zatrjevala neka druga.

»Meni bolno nogo.«

»Meni moje bolno srce.«

Tuja mladenka je bila pristopila k studenčku. Smehljala se je, kakor se smehlja mati, če hoče izpolniti otroško nespametno željo.

Svoje trdo sklenjene roke je podprla pod kapljicami in ni kaj dolgo trajalo, pa so se napolnile z vodo. Ponudila jo je starčku, naj pije iz rok. Le-ta sname slovesno svoj klobuk in se nagne nad svežo tekočino.

»Meni tudi, meni tudi« — — — vsi so hoteli biti ozdravljeni, tudi zdravi in otroci. Tem je pa mladenka hudomušno ubranila: »Za vas dela čudeže še vsak dan vaš angel varih; vam ni treba studenčka.«

Kljub temu je dolgo trpelo, preden so bili vsi postreženi; učiteljica ni prav nič opazila, da so bili že vsi nastopili pot nazaj.

Še je stala z dvignjenimi rokami ob viru. Ko se je obrnila, ni bilo več nobenega bolnika tukaj. Samo Abbé Violone je še čakal.

Neodločeno in bojazljivo mu je prožila nasproti kelih svojih rok, ki so bile kakor roke naše nebeške Gospé Marije.

In L'Abbé Violone se je ponižno sklonil nad nje in bilo mu je, kakor da pije iz njih vso lepoto svetá in vso pozabo bolečin.

Lahkega koraka in kakor bi ga nesle nevidne peroti je šel nato po kamniti poti, ki ga je vedla nazaj v njegov svet...: stara cerkev, samostan, kos trpečega človeštva — mračno prekrizano hodišče, sončno zasanjana božja njiva in zgoraj nad njo globoko modro nebo, tako blizu, da bi se dalo prijeti.

(Dalje prihodnjič.)

^o Doubs, beri: Dubs, reka, ki izvira v francoski Svici.

Življenje velike žene

Sv. Terezija de Avila

II.

O dveh otrocih, ki sta hotela iti v paradiž.

V dnevniku Terezinega očeta najdemo lastnoročno pisano opazko: »V sredo, dne 28. marca 1515 je bila rojena moja hčerka Terezija ob 5 zjutraj, mogoče pol ure prej ali pol ure kasneje, na vsak način pa to sredo ob jutranji zori.« Terezija sama je imela v svojem brevirju majhen listek, na katerem je bilo zapisano: »V sredo na praznik sv. Bertolda iz reda Karmeličanov 29. marca ob 5 zjutraj je bila rojena Terezija grešnica.«

Torej se je Terezija naredila za en dan mlajšo. Vendar pa vemo, da nikakor ne iz kake ženske ničemurnosti, ki tuintam o njej sloves tako govori, temveč le pomotoma. Bila je na vsak način otrok luči, otrok prve jutranje zarje, in njen boter je bil, kakor prav tako pripoveduje očetov dnevnik, Vela Nuñez, ki je bil oče bodočega kralja-namestnika v Peru. Tako že nekako ob rojstvu svetnice veje okoli nje tisti duh podjetnosti in čudovitih sanj o daljnih deželah in o čudovitih prigodah. Terezija pač ni ena tistih, ki morejo v majhnem lončku pognati korenine in prinesiti bogato cvetje, njej se hoče prostranih polj in širine neba.

Kolikor je bilo kot redovnici, ki je imela strogo klavzuro, mogoče, je delovala navzven in njeni neprijatelji so ji to tudi očitali, češ, »da je tako nemirna«, in celo nuncij jo je imenoval »ženo, ki je polna želja po potovanju«. Tako je to nemirno srce prepuščeno malemu mestecu Avili. Njeno življenje poteka v strogem hišnem redu, med cerkvijo sv. Dominika in cerkvijo sv. Skolastike. Oče bere otrokom dan za dnem zgodbe svetnikov, njih čudovita življenja, ki nehote opajajo mlado srce. Nič pa ne izdaja bolj njene bodoče usode, kakor tista zadevščina, ki jo sama v svojem življenjepisu pripoveduje.

»Imela sem bratca, ki je bil z menoj skoro iste starosti (prej ko ne je bil to njen brat Rodrigo, ki je bil za 4 leta mlajši). Midva sva tičala veliko skupaj, da bi brala življenje svetnikov, ki so nama bili najljubši. Tega bratca sem imela nad vse rada, četudi sem tudi druge ljubila. Ko sem brala o mučeništvu, ki so ga sveti zavoljo Boga trpeli, se mi je zadelo, da so na ta način pravico uživanja Boga kaj poceni kupili, in v meni je zrastle želja, da bi tako umrla, kakor oni. Ne iz ljubezni, temveč da bi čimprej dosegla vse prednosti, ki nam jih donaša nebo, in tako sem se posvetovala s svojim bratom, kako bi midva do tega prišla. Sklenila sva, da odideva v deželo Mavrov, da bova med potjo prosila miloščino in tam nama bodo odrezali glavo... Ko sva brala življenje mučencev, naju je najbolj prevzela gotovost, da je kazen in slava »za zmeraj.«

Otroka sta ta svoj načrt, kakor vse kaže, tudi izpeljala. Ušla sta iz očetove hiše, že tudi prešla most preko reke Adaja in spela proti visokim goram, ki obdajajo Adajsko dolino. Njih stric pa jih je slučajno na cesti dobil in jih pripeljal nazaj. Mati jih je doma zavoljo te podjetnosti pošteno oštela. Rodrigo, ki je bil starejši, pa se je doma opravičil: »Mala Terezija je bila kriva, ona me je zapeljala, da sva šla na pot.«

To je že vsa Terezija, tu so že prve bliskavice njenega strastnega srca, ki ne pozna nobenega polovičarstva. Kadar je ljubila, je ljubila do

kraja. Prav tako je tukaj že v kali naznačena njena volja, delati kot apostol in naj velja, kar hoče. Nehote pa nam izvabi smehljaj občudovanja njen čut za realnost — recimo resnična dejstva. Kot otrok bere, da mučeništvo prinese večno slavo. In kot otrok računa, majhna bolečina, smrt, ampak potem veselje za večno. Ne bo slaba kupčija! Čisto otroško je to pojmovanje in vendar se zreli že v teh mislih tista neizprosna volja

žrtvovati vse, da človek vse dobi. Tukaj je izvor tiste čudovite moči, ki ji je dana nad dušami. Kakršnekoli starosti, kateregakoli stanu, vsi ji bodo sledili, vsi ji bodo pokorni, kakor njen starejši brat Rodrigo. Že nosi v sebi tisto silno moč, s katero kesneje navaja k delu, dela načrte in kaže pot v bodočnost.

Njeno prvo podjetje se ji ponesreči. Punčka ostane doma in je po vrhu tega še kregana od svoje matere. Toda Terezija je trmoglava. Kar je začela, tega ne izpusti. »Ko sem videla, da ni mogoče priti tja, kjer bi naju zavoljo ljubelega Boga umorili, sva sklenila, da postaneva puščavnik. In res sva na opuščnem vrtu skušala napraviti majhne utice, toda

žal so nama kamni zmeraj znova zdčali na tla. Tako sem začela misliti na to, da postanem nuna. Sicer za to nisem bila tako vneta, kakor za prej omenjene stvari. Vendar pa smo se igrali kot otroci večkrat tako, da smo bile kakor redovnice v samostanu.«

Ko je bila Terezija stara 12 let, je umrla njena mama, gospa Beatrix. Jokaje se je vrgla Terezija pred noge svete Device in jo prosila, naj bo poslej njena Mati. In že je v teh njenih prvih doživetjih prva slika njene bodočnosti. Že izdaja globine svojega srca. Srečna hoče biti, toda srečna za zmiraj, doživeti hoče blaženost, toda blaženost brez mere in konca, za vso dolgo večnost.

III.

Deklica v oranžasti obleki

Svetovno znani tretjerednik in pesnik iz milosti božje Dante Alighieri pripoveduje v svojem delu Vita Nuova — novo življenje, kako je prvič ugledal malo Beatrice v rdeči obleki, vso gospodarico in vso skromno, in kako je imela opasano obleko, prav kakor je bilo njeni starosti primerno. Ta pogled nanjo ga je tako prevzel, da je čutil trepetanje do zadnjih globin srca...

Resnica je, in sicer resnica, ki se ponovno izpričuje, da celo zelo preprosti ljudje začutijo ob prvem srečanju z izbranimi srei neko čisto posebno ganotje, da zaslutijo tisti nepojmljivi sijaj, ki obdaja kljub njih mladosti taka izbrana srca. Tako pripoveduje neka sestra iz samostana Kristusovega Učlovečenja, kako ji je ostalo v spominu, ko je prvič videla sv. Terezijo.

»Spominjam se, da je sveta Terezija, ko je živela še kot deklita v svetu, prišla od časa do časa na obisk v samostan in tedaj je imela oranžasto obleko in našive iz črnega žameta. Malenkost je to, pa vendar še poveča moje spoštovanje, ker je bila tako naravna deklita.«

Človek bi rad imel od ljubljene bitja tudi točno sliko zunanosti. Pri sv. Tereziji je to kaj težko. Redke so slike, ki verjetno kažejo njen pravi obraz. Izvirna je slika, ki jo je napravil neki brat lajik iz Karmeličanskega reda z imenom Janez Ubogi. Sporočilo trdi, da je bila svetnica sama s to sliko nezadovoljna in da je rekla bratu Janezu: »Naj vam Bog odpusti, brat Janez, da ste me napravili tako grdo.« Ta izvirna slika se nahaja sedaj pri Karmeličankah v Sevilli. Nekateri pa trdijo, da je ta slika sedaj v Buenos Airesu. Vsi pa priznavajo, da je bila v tistih mladostnih letih naravnost krasotica. To je vedela sama in je celo v zrelih letih brez sramu priznala, da je bilo tako. Pater de Ribera, njen prvi življenjepisec, pravi, da je bila velike postave in izredne lepote in je celo v zreli starosti izgledala zelo dobro. Obraz je imela ovalen in poln, lepih potez in odlične somernosti. Polti je bila zelo bele in ko je molila, je ves obraz zažarel v nadzemski krasoti. Lase je imela temne in nekoliko kodraste. Oči prav tako temne in zelo izrazite in polne osebnega čara. Roke pa so bile majhne in drobne. Na levem licu je imela troje materinih znamenj, ki so njeno dražest še povečale. In v resnici najstarejši portreti temu popisu docela odgovarjajo. Nastop je bil zelo gotov in poln neke čestitosti in ljubeznive finese. Bila je tako dobrohotna in nežna, da je že ob prvem pogledu na njo pridobila vsa srca zase.

Rad bi poudaril zlasti dejstvo, da je bilo zdravo mlado dekle docela uravnovešeno, prijetno v občevanju in v svojem obnašanju ustaljeno. Zakaj najdejo se ljudje, ki takoj pri besedici svetnik ali svetnica že tudi dobijo dvom, češ, če ni to kak bolesten pojav.

Toliko je gotovo, da je bilo lepo in zdravo bitje in polno dobrote. Da je še danes ohranjeno njeno telo v kapeli Alba de Tormes, v srebru okovano srce in roka svetnice. Na srcu se še pozna rana, ki jo je dobila od puščice božje ljubezni. In tukaj pero obnemore. Človek sicer vidi ta ubogi košček mesa, zraven pa nehote čuti veličino tega čudovitega življenja, ki je bilo čisto v Bogu, in nehote poklekne in se zatopi v molitev.

Samostan v Avili ima ohranjeno njeno palico, ki se nanjo stara Karmeličanka-svetnica v starosti opirala, ohranjen je rožni venec iz grobega lesa, jagode so oglašene od nešteti molitev. In v samostanu sv. Jožefa je ohranjen tamburin in flavta, ki je ž njo spremljala božične pesmi. V Valladolidu imajo shranjeno leseno punčko, ki jo je svetnica dala mladi novinki za razvedrilo. Kako so vse te stvari človeške in vendar tako ljube. Kažejo nam žensko srce, ki je bilo goreče in polno nežnosti, odločno in do skrajnosti tenkočutno. Po eni strani človek občuduje njeno ljubezen do preprostosti, po drugi strani njen tako izbrani okus za sijaj, za drage kamne, dragocene blagove in blesk lepo kovanih relikvijarijev. Zelo ljubi lepe kelihe, slike in kipe. Samostane, četudi je drugače vsa stroga, veli poslikati z lepimi freskami in večkrat slikarjem narekuje motive teh slik, cvetlice, otok, lep vrt ali kaj podobnega. Rada obiskuje knežje zbirke slik in se sama zraven uči. Njene preproge so prave mojstrovine. Tudi blagi vonj cvetlic zelo ljubi in osebno je bila za tisti čas izredno negovana.

(Dalje prihodnjič)

III. EVHARISTIČNI KONGRES

28-30 JUNIJA 1935

Saj je še čas?!

Tako sodijo nekateri in ne morejo umeti, da so se pričele priprave za to edinstveno slavlje že sedaj. Pa ni tako. Velika stvar zahteva dolgotrajnih in temeljnih predpriprav. In naš evharistični kongres je velika, da, čudovito velika stvar po svojem duhovnem pomenu, mora pa postati veličasten tudi po svojem zunanjem sijaju in nešteti množicah evharističnih romarjev. Zato je edino prav, da se je daljna priprava začela že sedaj.

Kakšna mora biti ta priprava?

Predvsem moramo za ta veličasten evharistični praznik pripravljati svoje duše. Kakšen smisel pa naj bi imela taka eminentno verska prireditve, če bi nas zatekla v duhovnem razkroju, v duhovni negotovosti, v grehu celo in vse slabotne? Ne! Tiste velike dni mora Ljubljana doživeti pohod močnih mož, fantov — duševnih junakov, žena po liku božje Matere, deklet kot cvet nedolžnih. Le takrat smemo upati, da bo Kristus v presvetem Rešnjem Telesu pripravljeno resnično zmago slavje! Zato so meseci pred kongresom meseci apostolata, v katerega je poklican sleherni jugoslovanski državljan.

Pa tudi tehnične priprave za kongres niso nikdar preuranjene

Le zato je svetovni evharistični kongres v Buenos Airesu dosegel tako čudovit in nikdar pričakovan uspeh, ker so se priprave zanj vršile

že celi dve leti poprej. Ob kongresnih dneh pričakujemo v Ljubljani množice udeležencev. Čim več je časa za njih razmestitev ter za pripravljajanje tako ogromnih slovesnosti, tembolj smemo upati, da bodo kongresne prireditve dostojne slavljenca, ki je sam živi Bog v presveti Hostiji.

Zato pa je nujno potrebno,

da vse katoliško ljudstvo z vdanostjo in navdušenjem vrši vse, kar v teh mesecih svetuje cerkev. Prav tako pa je neobhodno potrebno, da najde glavni pripravljalni odbor v slehernem, ki ga pokliče na delo, polno in takojšnjo pomoč.

Ker nimamo posebnega kongresnega vestnika,

naj bo za vsakogar važno to, kar objavljamo v časopisju. Pokaže naj se ob tej priliki vsa naša strumna disciplina, tista, ki izhaja iz Odrešenika resnično ljubečega srca. Vse, kar zahtevamo, zahtevamo v prepričanju, da s tem služimo namenom kongresa. In da kongres doseže svoj namen v vsej polnosti, nam mora te mesece biti najvažnejša skrb.

Glavni pripravljalni odbor za II. evharistični kongres v Ljubljani

združuje doslej okoli 150 oseb pri vnetem delu za to veliko prireditve. Obstojajo čez 20 pododborov, ki pripravljajo v podrobnostih vse potrebno. To delo more biti uspešno le, če bo oprto ob polno razumevanje in goreče sodelovanje vseh, ki jim mora biti uspeh kongresa pri srcu. In to smo vsi, ki verujemo v božjo pričujočnost v presv. Zakramentu. Z zaščedenjem lahko zapišemo, da so misel evh. kongresa sprejeli vsi katoličani v Jugoslaviji z neprikritim navdušenjem in presenetljivo radostjo. V tem upravičeno gledamo voljo, da se razvije evharistični kongres v Ljubljani v tako veličastno svečanost, kakršna Bogu med nami gre in kakršne naša zemlja še ni doživela.

Ne štedite s poročili!

Prosili smo že enkrat, da poročajte Glavnemu pripravljalnemu odboru vse, kar se v vašem okolišju zgodi v zvezi s pripravami na evharistični kongres. Ta poročila so nad vse važna, ker morejo izdatno služiti za medsebojno pobudo. Zato poročajte stalno in točno. Poleg poročil o pripravah, evharističnih pobožnostih in prireditvah so pa potrebna tudi poročila v vsem, kar priča o slovenski ljubezni do presv. Rešnjega Telesa. Mnogo tega živi v župnijskih kronikah, v zgodovini fara in ljudskem izročilu. Zberimo za kongres vse drobce, da bo slika naše žive vere in ljubezni do presv. Rešnjega Telesa čim veličastnejša — Najsvetejšemu v slavo, nam pa v ponos in pobudo.

Dolžnost naših odrov v evharistični pripravi

Že večkrat in na razne načine je bilo povedano, kako bi mogli naši odri vršiti prevažno nalogo pri verski obnovi našega naroda. »Katoliška akcija potom teatra,« to je geslo, katerega pomembnost tudi pri nas, hvala Bogu, postaja vedno vidnejša. Saj je že skoraj neumljivo, da igrajo odri, ki se s ponosom imenujejo katoliške, igre, katere lahko služijo le plitvi zabavi ali celo nasprotujejo načelom vere in morale. Tembolj je potrebno, da se zavedo odri svojega odgovornega dela in poslanstva sedaj ob pripravah na kongres. Bolj kot kdaj naj v tem letu gojijo versko igro, gotovo pa samo versko neoporečno igro. Za event. potrebne nasvete naj se odri obrnejo na »Založbo Ljudski oder« v Kranju (odnosno v Ljubljani, Miklošičeva cesta 7), katere vodja je član kongresnega pripravljalnega odbora. Bilo bi znak umevanja kongresnih potreb, če bi povsod priredili vsaj eno predstavo, katere čisti dobiček bi naklonili za stroške kongresa.

Kako pa drugod?

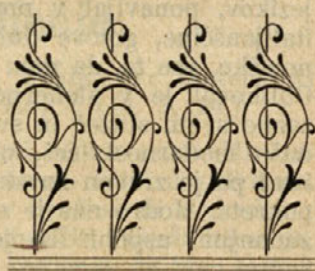
Subotiška apostolska administracija poroča, da je prevzel vso skrb za kongresne priprave g. Raible Franjo, veroučitelj v Subotici — Apostolski administrator, prevzvišeni škof g. Budanovič, izraža željo, da bi Zveličar vse priprave za kongres kar najobilneje blagoslovil. — Generalni provikar kotorske škofije poroča sestavo škofijskega pripravljalnega odbora, ki ga sestavljajo g. Niko Lukovič, kanonik stolnega kapitlja, Tripo Milošević, aktuar škof. kurije, p. Valerijan Brusič, vodja nadžupnijskega urada v Kotoru ter prof. Pavao Butorac, katehet drž. gimnazije. Generalni provikar izraža obenem pričakovanje, da bo II. evharistični kongres v Ljubljani, pri katerem bo sodelovala tudi staroslavna kotorska škofija, »velika proslava evharističnega Jezusa Odrešenika ne samo s strani onih, ki bodo osebno prisostvovali kongresu, temveč s strani vseh vernikov brez razlike.«

Vse dopise in sporočila naslavlajte neposredno na Glavni pripravljalni odbor za II. evharistični kongres v Ljubljani, Miklošičeva cesta 7.

P. ROMAN:

† P. Kajetan Kogej, O. F. M.

V našem šematizmu redovne okrajine Slovenije, stoji že na prvi strani imenika očetov tudi ime: P. Kajetan, rojen 21. aprila 1869 na Brezovici pri Ljubljani. Krstno ime: Anzelm. Stopil v red 15. sept. 1887. Neslovesne obljube napravil 15. sept. 1888. Slovesne obljube 24. sept. 1891. Mašniško posvečenje prejel 15. januarja 1892.

Vse te letnice so zgoščene v eni sami vrsti. In vmes teče življenje mladega človeka, polnega nad, polnega načrtov, polnega tiste silne volje, ki preobrazi srce in dušo in napravi iz človeka može, kakor je bil naš pokojni p. magister Kajetan.

Po končanih študijah — naj mi je dovoljeno, da tudi te na videz tako suhoparne letnice omenim — je bil do leta 1895 katehet v Nazaretu. Naslednje leto pridigar in spovednik v Kamniku. Od leta 1897 do 1900 pridigar in spovednik ter rektor bratovščin v Gorici. 1901 samostanski vikar v Pazinu. Od 1902—3 pridigar na Sveti Gori. Od 1904—7 samostanski vikar in voditelj tretjega reda pri Sv. Trojici v Slovenskih goricah. Od leta 1908—10 kaplan, katehet in voditelj tretjega reda na Viču pri Ljubljani. Od leta 1911—13 samostanski predstojnik v Gorici. Leta 1914 pa je postal definator in magister klerikov-novincev za celo okrajino Slovenije.

In tu se prične naša povest. Povest? Ne, to je istinita zgodba srca človeškega, ki je živelo, ki je ljubilo, ki se je žrtvovalo in ki je v tem žrtvovanju tihega nesebičnega dela tudi prenehalo biti za ta svet.

Bilo je pred 20 leti, v drugem letu svetovne vojne. Tam v Brežicah poleg Save, je stal tedaj naš samostan star in nič lep, dokler ga ni potres dve leti kasneje porušil. Bila je to stara stavba srednjega veka. In v tistih zidovih se mi je zdelo, da živi duh stoletij. Po tistih hodnikih, polnih lepih slik, mi je bilo tako svečano pri srcu. Tam je bil tedaj novicijati in v svoje varstvo naju je sprejel s pokojnim † fr. Bazilijem Pliberškom p. magister. Ljubezniv je bil z nama, kot da naju pozna že ne vem koliko let. Nič prisiljenega, nič nenaravnega ni bilo v njem, neka trdna močatost, združena s tistim svetim strahom sv. Pavla: »Bojim se in trepetam«. . . In tako nas je znal od prvega dne prikleniti nase, znal je biti očetovsko mil, pa tudi trd in neizprosni, če je bilo treba uveljaviti načela frančiškanske vzgoje pri novicjih.

Znal nam je vcepiti poleg zdrave pobožnosti, ki nima v sebi nič pretiranega, zlasti smisel za bratovsko ljubezen, ki je prav za prav največja popolnost samostanov. In prav tu mu je prav prišlo poznanje samostanskih razmer po celi provinci. Božja previdnost je dopustila, da je poprej bil ravno štirinajstkrat premeščen iz samostana v samostan, tako da njegovi nauki niso bili samo teorija, samo nekak predmet, temveč živa življenjska modrost zrelega moža.

Zrel mož — velika je ta beseda. Vedno redkeje si jo upam napisati. Zakaj, kdo je v resnici zrel? Kdo more reči tekem življenja: ničesar več se ne morem naučiti? Mislim, da nihče. P. Kajetan tudi ni bil zrel v tem pomenu. Vednosti je bil vedno žejen. Neprestano je bral, se izpopolnjeval in to je skušal tudi nam vcepiti. Budil nam je neprestano gorečnost za visoke cilje, ki nam jih je vse blesteče postavljaj pred oči: Delo v vinogradu Gospodovem, delo za red, ki ga je tolikanj ljubil. In še nas je učil jezikov, ponavljal v novicijatu z nami latinščino, grščino, učili smo se italijansčine, gotove dni smo smeli med seboj in z njim govoriti samo nemško, vse to, da nam je utrdil voljo in smisel za neprestano delavnost. Oblikoval je v slehernem lik redovnika, ki naj je svet zase, pa zaeno svetu služec in svet umevajoč. Večkrat je takole mimogrede grajal našo modernost, češ, ničemurnost ničemurnosti in vse je ničemurnost, imel pa je zraven izredno izrazit čut za vse bistveno kakega novega pokreta. Modro nas je svaril pred samo zunanjim delom in beganjem za zunanjimi uspehi. To je pena, ki se pokaže vrh kozarca. . . in potem izgine.

Zrel mož ima tudi vedno smisel za humor. In p. magister ga je imel. Nekoč reče pri obedu p. magister že zelo bolehnemu samostanskemu vikarju p. Odoriku: »Pa bi takole še malo več molili, p. vikar, za mir, ko nikamor ne morete. . .« P. Odorik, ne bodi len, z najbolj mirnim glasom sveta odvrne vpricho vse družine: »Veste, bi že, p. magister, pa si mislim, da Bog molitev svetnikov rajši usliši. . .« Smeh si lahko vsak predstavlja, in vendar ni zameril, pač pa nam je dal novincem kasneje vedeti, da je p. vikar čisto prav odgovoril. . .

In zopet na vrtu pri oddihu. Z nami je postal študent, z nami se je igral, balinal, pripovedoval stare samostanske zgodbe, polne šegavosti, ko pa je bila ura, je sredi stavka prekinil in rekel: »Fantje, moramo iti!«

Na koru ga nikoli ni manjkalo. Učil nas je v tem oziru, da imejmo sveto spoštovanje do korne molitve; ko pa včasih drugih gospodov ni bilo, ker so imeli delo zunaj, nam je pojasnil vodilo sv. Frančiška: Ne samo samemu sebi živeti, temveč drugim koristiti. Kar mi je pa najbolj ugajalo

in se mi je neizbrisno vtisnilo v spomin, je bilo njegovo pojmovanje drugega poglavja vodila: »In bratje naj ne sodijo drugih, ki hodijo v mehka in barvana oblačila oblečeni, in imajo izbrane jedi in pijače, ampak vsak naj sam sebe sodi...« Kako je to znal lepo poudariti: Bog in svet! Da smo zato poklicani, ne da svet sovražimo, ampak da ga ljubimo in ga privedemo k Bogu nazaj.

In on je svet ljubil. Žive in nežive stvari! Kako so bili izprehodi po Vrbinji, v prvi spomladi, lepi. Poznal je ptičke po njih glasu in pozimi je skrbel, da so imeli na vrtu samostana svoje zavetje. In naš Perun v Brežicah! Kako je med vojno skrbel zanj. Že je šla trda za hrano. Pa je sebi pritrgal in nesel Perunu... In zadnji dan njegovega življenja, kako je že bilo? Zjutraj je odmaševal, po zahvali in skromnem zajtrku stopil za hip na vrt in pred hlev k pasji hišici. Še se je malo poigral s svojim četveronožnim prijateljem, pred kuhinjo je še dejal: »In pazite, da bo žival imela dovolj jesti.« Nato je odšel v sobo, skrajno skromno, kakor je bil on sam, zlasti zadnja leta. Tu ga je čakala božja dekla sestra Smrt in mu sporočila božjo voljo: Da je sedaj dovolj dela in truda, dovolj žrtev... In p. magister je poslednjič na zemlji ubogal.

P. magister, ne smete biti hudi, če za spomin na Vas grede te vrstice v svet. Ljubili smo Vas in spoštovali. Saj to ni hvala, samo ugotovitev dela: velikega in tihega dela, brez posebnega priznanja. Zada pa je živelo Vaše dobro srce, čisto in pošteno, umito v »Vadnici popolnosti«, ki ste jo pisali skozi leta v naš list. Sedaj ste odšli od nas k Njemu, ki ste Ga nas učili ljubiti.

Ali je lepo tam doma?

P. magister se v spanju smehlja in odgovarja: BOG PA JE ZVEST...

P. ANGELIK:

Beseda božja in življenje

»In na zemlji mir ljudem, ki so Bogu po volji.« (Lk 2, 14.)

Nobene stvari si človek na svetu tako ne želi, kakor miru. Miru si želimo v svojem srcu, dobiti ga ne moremo, če nismo v miru z Bogom. Miru si želimo v družini, kajti večina ljudi živi v družini ali v družbi z drugimi, samotarstvo si je dandanes pač težko privoščiti. Kljub temu pa, da vemo kako neobhodno je potrebno za človeško življenje, da biva človek v miru, vendar je vsakemu znano, da je le majhno število družin, kjer bi posamezni družinski člani res živeli v miru. Oglejmo si na kratko, kateri so glavni pogoji, da bomo mi živeli v miru z drugimi in drugi živeli v miru z nami.

Predvsem je potrebno, da ima človek za druge člane družine dobrohotno oko. Nevoščljivo oko mir razdira, dobrohotno ga ohranja. Mož ima gotove prednosti, častijo ga bolj kakor ženo, en otrok napreduje, ima izgleda na dobro službo ter je nadarjen bolj kakor drugi, in v drugih, ki tega nimajo, se vzbuja samoljubje, samoljubje rodi ljubosumnost in zavist in iz prej dobrohotnega očesa prihajajo nezadovoljni, sovražni pogledi. Družinski mir se je ohladil in pri kaki povsem nedolžni stvari se pojavi prepir.

Dobrohoten pogled mir ohranja, zavistni ga razdira. Človek ne bi verjel, da je kaj takega sploh možno v družini. Kje pač naj bi bili uspehi in prednosti bolj dobrodošli, kakor med zakonskima drugoma, med brati

in sestrami? Ali ni morda očetova čast, priljubljenost matere, nadarjenost sina, lepota hčerke veselje in ponos vse rodbine? Kje pač naj ima stari pregovor: »Deljeno veselje, je dvojno veselje,« kje naj ima beseda apostolova: »Veselite se z veselimi,« svojo veljavo, če ne prav v družinskem krogu? Res je, dvakrat res, da je dobrohotno oko najlepše plačilo za trud in napor, najlepše priznanje doseženega uspeha. Dobrohotno oko napravi srečo svojega bližnjega za svojo lastno in svojo lastno podvoji. Dobrohotno oko hiti kakor ljubeč solnčni žarek od enega člana družine k drugemu, ohranja mir ter ga utrjuje.

Za mir v družini je dalje neobhodno potrebna previdnost v govorjenju. Nepremišljena beseda mir uničuje, previdna pa ga ohrani in utrjuje. En član družine napravi neprevidno opazko, ker sodi le po videzu, in taka neprevidna beseda je večkrat krivična beseda. En član družine skrivaj osumi drugega člana družine, kar ta seveda na skrivaj zve, in taka beseda brez ljubezni žali. En član družine začne očitati in zmerjati, četudi bi se z lepo besedo dalo več doseči. Strastna beseda zagreni bližnjega. Družinski mir se je umaknil sovraštvu, ki enega člana družine oddaljuje od drugega.

Res, le preveč res je, da previdna beseda mir ohranja, lahkomišelnost pa ga uničuje. V družini je en član navezan na drugega, zato ena sama beseda lahko ogenj užge, pa tudi ena sama beseda lahko grozeči ogenj pogasi. Ne pozabi nikoli, da pravi sicer knjiga modrosti, da je čas govorjenja, da pa zraven pristavlja tudi, da je čas molčanja. Govorjenje je srebro, molčanje pa zlato.

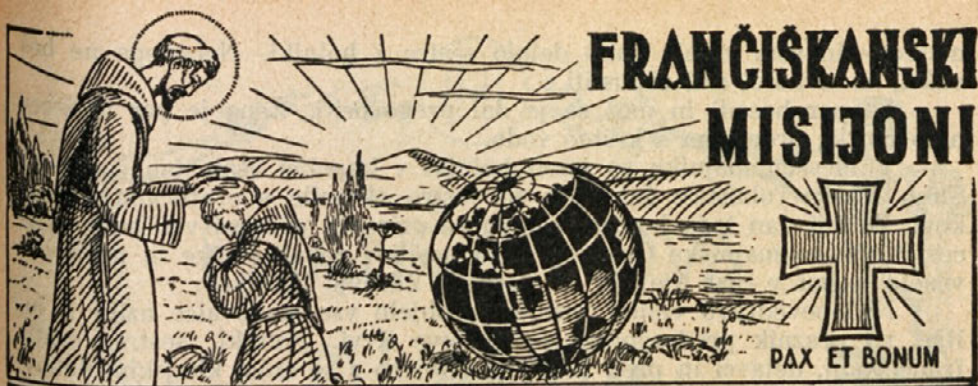
Za mir v družini je končno neobhodno potrebno tudi velikodušno srce. Kako blizu bi pač človek moral biti drug poleg drugega, da bi ne zameril vsake malenkosti, če je to mogoče celo v družinski celi, kjer so si ljudje pač najbolj blizu? Kje naj velja naročilo Gospodovo: »Naj sonce ne zaide nad našo jezo,« če na to pozabljajo celo družinski člani? Če hoče velikodušno srce sploh še kje širiti svoj blagoslov, mora to delati v prvi vrsti v družini, kjer bi moralo prepovedati dostop vsakemu razdoru. Kdor bi hotel delati grb za lepo družinsko življenje, bi moral v ta grb poleg dobrohotnega očesa, previdnih ustnic postaviti tudi velikodušno srce.

Naš Gospod je prišel na svet kot knez miru. Že ob rojstvu so peli angeli: »Mir ljudem na zemlji.« Ko je kot mož učil ljudi, jih je opozarjal, naj imajo mir med seboj. Ko je kot Odrešenik na križu umrl, se je uresničila beseda prerokova: »Pravičnost in mir sta se poljubila.« In pozdrav novo vstalega Zveličarja je bil: »Mir bodi z vami.«

Mir si želimo zase, mir moramo delati v družini kjer živimo. Resnična je beseda sv. Frančiška Saleškega: »Več zasluženja imamo, če ljubimo svojega bližnjega, kadar nam je nadležen, ker tedaj ga ljubimo iz čiste ljubezni do Boga.«

Pohiti, Gospod, daj, da nad nami sveti luč tvojega obličja, da nas pelje v nebeški Jeruzalem, k prestolu Jagnjeta. Tam slave v zanosu ljubezni, v nesmrtnem prekipevanju veselja zbori blaženih skupaj z angel-skimi zbori trikrat svetega Boga. In jaz, Gospod, sem »plakal ob rekah babilonskih, ko sem se spominjal Sijona«. Potolažena bodi, moja duša, in čuj: Ali ne slišiš iz dalje prvega glasu, ki oznanja prihod ženina? »Še malo in spet ga boš videla,« še malo in nič več te ne more od njega ločiti!

Lamennais.

P. KRIZOSTOM:

Križ na vrhu gore

Naše sestre misijonarke so šle v tibetansko gorovje in tam ustanovile hišo za gobavce. Hudo jim je šlo spočetka in oprijemal se jih je že strah, da bodo morale zapustiti ta visoki kraj in oditi v dolino. Pa Gospod je tudi tu pomagal. Ko so pričele sprejemati prve bolnike, so bile še brez strehe. Z bolniki pa je prišel k sestram šele pravi blagoslov. Postavile so najprej kolibo, zatem zidano zavetišče, nato samostan in slednjič lepo, mično kapelico. Seveda ne smete misliti, da so to dovršene, moderne stavbe. Vse je bolj za silo, ker v taki višini je pač težko graditi.

Komaj so ubogi gobavci zapazili, da je že postavljen azil vrhu gore, so se kar vsuli v to hišo svete krščanske ljubezni. To skromno zavetišče nazivljajo Otanzé. Vsak pa, kdor pride k sestram frančiškankam, prinese s seboj žalostno zgodbo bolečin in zapuščenosti.

V minulem mesecu maju je prišla v Otanzé žena z dvema otrokoma; pripeljal jih je oče, ki je samo na kratko povprašal, kaj bodo v azilu naredili z ženo in otroki, nakar je previdno odšel. Prve dni je žena trdo vratno molčala. Opazovala je življenje v zavetišču in srepo zrla v sestre in bolnike. Ko pa je spoznala, s koliko ljubeznijo ji strežejo redovnice, se ji je četrti dan kar sam od sebe jezik razvezal in začela je pripovedovati svojo žalostno zgodbo.

Že več mesecev je od tedaj, ko je strašna bolezen zgrabila njo in njena dva otroka. Njena bolezen in bolezen starejšega sinčka je rastla vsak dan silneje in vsak up ozdravljenja je bil brezuspešen. Njen mož je to jasno spoznal in sklenil, da se nadležnih bolnikov, ki le jedo in nič ne delajo, na enostaven način iznebi. Na razpolago je imel kar tri sredstva: vodo, ogenj in opij. Izbral si je opij. Začel je kopati jamo, nakar bi oba nesrečneža opil z opijem in ju zagrebel kar živa. Ko se je mučil z lopato, je šel tam mimo neki delavec iz azila in ga je vprašal:

»Kaj pa delaš?«

»Pokopal bom svojo ženo in otroka. Gobava sta... Preveč se moram mučiti, da jih preživljam. Imam še enega sina, ki je tudi gobav, pa mi pri delu še nekoliko pomaga; nekaj časa ga bom še obdržal.«

»Zakaj jih pa ne odvedeš rajši v Otanzé? Tam skrbe za take bolnike bele sestre in jih zdravijo. To bi bilo mnogo pametneje.«

»Vem, vem. Tam jih umore — kajne? Saj je vseeno, kje umrjejo. Umreti morajo tako in tako.«

»Kaj? Da jih umore? To je grda laž. Jaz sem sam delal tam mnogo

mesecev in sem videl, kako delajo sestre z bolniki. Nobenega ne boš našel, ki bi hotel azil zapustiti.«

Še par besedi in mož se je dal pregovoriti. Žena je par mesecev nato umrla, prerojena s krstno vodo.

V mesecu majniku so imeli bolniki v kapelici vsak dan šmarnice. Sliko Marije-Tolažnice žalostnih so sestre okrasile s cveticami in trakovi. Zadnji dan tega lepega meseca so priredili gobavci veličastno procesijo s sliko majniške Gospe. Vsi so nosili v rokah cvetke in prepevali veselo pesmi v čast Njej, ki se imenuje Zdravje bolnikov.

Nedopovedljivo veliko veselje je objelo vse stanovalce azila 1. julija, na praznik predragocene Gospodove Krvi. Bolniki, sestre, bratje frančiškani, delavci in pred vsemi p. Albiero s še enim kitajskim duhov-

Gobava mati z gobavim otrokom

nikom so zbrani pred kapelo, kjer stoji kamenit križ, ki ga je izklesal frančiškanski brat v spomin na sveto leto 1933-34.

Dobri pater Albiero je razlagal: »Še ni dolgo tega, ko je naše zavetišče čuval samo preprost lesen križ iz dveh tramov sestavljen. Gorčično zrnje pa je rastle in dobili smo lepe stavbe in mično kapelo. Na pročelje pride zdaj ta kameniti križ kot krona velikih naporov treh dolgih let in kot zmaga Kristusova nad peklom.«

Gobavci so poslušali te besede pazljivo in globoko ginjeni; prav tako tudi poganski delavci. Ko je pater prenehal, so napolnili ozračje veseli klici navzočih. Nato so vsi počastili blagoslovljeni križ in ga spoštljivo poljubili.

Slednjič so delavci pritrdili to sveto znamenje odrešenja na kapelico streho. Tedaj je iz vseh grl privrela pesem iskrene hvaležnosti: »Pozdravljen križ, ti upanje edino...«

Mi pa želimo zdaj le eno:

»Kristus naj v azilu gospoduje,

Kristus tam naj vedno vlada,

Kristus naj nad bolnimi kraljuje!«

DR. TIHAMER TOTH — F. T.:

Kdo je značajan fant?

Kaj je značaj? Kaj si mislimo, če pravimo o kom: »To je značajan fant?« Pod značajem razumemo vztrajnost volje v dobrem; značajan fant je torej, kdor ima plemenita načela, ki se jih drži celo tedaj, ko zvesta stanovitnost zahteva tudi žrtve. Omahljiv, nezanesljiv, slaboten značaj ali — strožje povedano — neznačajan je, kdor svoja načela proti svojemu pravemu prepričanju izpreminja po okoliščinah družbe in prijateljih ter se izneveri svojim vzorom, kakor hitro mora zanje trpeti.

Iz tega lahko izprevidiš, v čem obstoji vzgoja značaja. Najprej si je treba ustvariti vzore, načela; potem se z neprestano vajo uriti, da v vseh življenjskih okoliščinah, naj bodo kakršnekoli, delaš, po visokih vzorih. Kdor je brez načel, omahuje v svojem navedenem življenju kakor trstje v vetru. Danes dela tako, jutri drugače.

Prva naloga je torej, da si izoblikuješ prava načela. Katero načelo je pravilno n. pr. pri učenju? »Učiti se moram vztrajno in pridno, ker Bog pričakuje, da razvijem podeljene mi sposobnosti.« Kaj je pravilno načelo nasproti mojim tovarišem? »Kar hočem, da drugi meni store, to storim tudi jaz drugim.« In tako naprej. Glede vseh stvari moraš imeti pravo načelo.

Druga — težja — naloga je, da se pravih načel tudi držiš, to se pravi, da se vzgajaš za značajno življenje.

Značaja ne dobiš zastonj, moraš ga zaslužiti s temeljitim delom leta in desetletja. Učinkovanje tvoje okolice, podedovane dobre ali slabe lastnosti lahko pač vplivajo na tvoj značaj; a končno je on vendarle tvoje osebno delo, plod tvoje samovzgoje. Človek je deležen dvojne vzgoje: eno nam dasta dom in šola, druga — važnejša — je posledek našega lastnega samovzgojnega dela.

Ali veš, kaj je vzgoja? Vplivanje na človeško voljo, da se v vsakem položaju brez pomisleka z gotovostjo in veseljem odloči za dobro.

Ali veš, kaj je značaj? Ravnanje, ki se usmerja po trdnih načelih; vztrajna volja v službi vzora, ki smo ga spoznali za dobrega, in trajna stanovitnost v službi plemenitega življenjskega pojmovanja.

Torej lahko vidiš, da pri vzgoji značaja ni tolikanj težava v izoblikovanju pravilnega življenjskega načela (to bi se še nekako dalo!), ampak

v njegovem doslednem izpolnjevanju. »To je moje načelo in pri tem ostanim — naj velja, kar hoče!« In ker stane to dosti žrtev, zato je med nami tako malo značajnih ljudi.

»Vedno ostati zvest svojim načelom,« »vedno vztrajati pri pravici in resnici« in podobno, dà, kdo neki bi se ne navduševal — za ta k š n e i d e j e? Če bi le ne bilo tako težko, te misli uresničiti tudi v dejanju! Če bi le vsi ti naklepi s tako lahkoto ne izpuhteli v zrak zbog tisočernih nasprotnih vplivov družbe, prijateljev, mode in — končno — zbog mojega ljubega, lagodnega »jastva«! Čuj, kako opominja pesnik:

Ne glej, kam veter vleče,
ne loti vedno novih se reči!
Kar dobrega si sklenil,
naj do zadnjega drži.

(Reinicke.)

Do tega ti pripomore pravilna samovzgoja.

Vzgajaj se!

V svoji duši oblikovati podobo, ki jo je Bog zamislil o tebi, to vzvišeno delo se imenuje samovzgoja. Vsakdo ga more opravljati le sam — nihče namesto njega. Drug lahko samo svetuje, kaže pravo pot, končno pa moraš sam hrepeneti, da oblikuješ čudovito delo, ki ga je Bog skrnil v tvoji duši. Sam moraš želeči, da postaneš plemenit, močan in čistega srca. Vedeti moraš kako je s tvojo dušo, kaj ji škoduje, česa ji manjka. Sam se moraš lotiti samovzgoje in dobro moraš pomniti, da je uspeh nagrada za mnogo samozatajevanje, napore in samopremagovanje. Kajkrat si moraš odreči, kar bi ti sicer godilo, dostikrat storiti, kar ni po tvojem okusu in prenašati s stisnjnimi ustnicami, tudi takrat, ko tvoji najboljši naklepi vedno iznova spodlete.

Tvoj značaj, izoblikovanje vsega tvojega življenja zavisi od najzvestejšega podrobnega dela. »Sej misel in žel boš hrepenenje; sej dejanje in žel boš navado; sej navado in žel boš značaj; sej značaj in zraste ti tvoja usoda!« Glej, iz neznatnih misli in dejanj je tkana tvoja usoda!

»Sleherno uro svojega življenja se spoštljivo in z ljubeznijo oziraj na čednost, nikoli ne opusti priložnosti, ko lahko storiš dobro, in čeprav bi to nasprotovalo kaki trenutni koristi ali želji, navadi svojo voljo, da to zmaguje... tako si pridobiš značaj, ki z njegovo pomočjo lahko nekoč veliko storiš, za svoj čas in bodočnost, da bodo vsi imenovali tvoje ime z velikim spoštovanjem in ljubeznijo« (Franc pl. Kôlesey).

Svojo voljo pa moramo vzgajati po božji volji. Za značaj ni šola, ki bi bila boljša, kakor če lahko prav odkrito rečeš: »Gospod, ne moja, temveč zgodi se tvoja volja!« Ni dragocenejše samovzgoje, kakor če se vprašamo po slehernem dejanju, sleherni besedi in sleherni misli: »Gospod, ali je bilo to, kar sem storil ali rekel, zares tudi tvoja volja? Ali si tudi ti hotel tako?

S to vzgojo značaja začni sedaj v svojih mladih letih. Ko odrasteš, poskušaš prepozno. Značaj se ne razvija v šumu življenja. Da, kdor celo brez trdnega značaja zaide v vrvenje sveta, izgubi še tisto malo, kar je nemara imel.

Pax
et bonum!

Mir in
vse dobro!

P. ANGELIK:

Kdor noče na stara leta biti sam sebi in drugim v nadlego, kdor hoče tudi na stara leta, ko ne bo mogel več vršiti svojega poklica, živeti od svojega dela, naj se vpiše v Podporni odsek III. reda.

Glavni pogoji za vpis v ta odsek so sledeči:

Kdor se hoče vpisati:

1. Mora biti ud III. reda ali se zavezati, da vanj stopi tekom petih let;
2. se mora preživljati z lastnim delom in ne sme biti odvisen od do-
brote bližnjega;
3. ne sme biti star nad 55 let;
4. mora biti naročen na »Cvetje« ali se nanj naročiti.

Kdor potrebuje tiskovine za vpis ali želi kakega nadaljnjega pojasnila, se lahko pismeno ali osebno obrne na »Podporni odsek III. reda v Ljubljani, Marijin trg 4« ali na »Župni urad Marijinega Oznanjenja v Ljubljani«.

Prijateljica mi je svetovala, naj se vpišem v podporni odsek III. reda, pa se kar ne morem odločiti, saj je še čas za to.

Cisto gotovo je res, da se še vedno lahko vpišete v ta podporni odsek, dokler niste stara 55 let, pa to velja samo še za letos. Prihodnje leto, torej počenši z letom 1936, se bodo sprejemali v podporni odsek samo tisti, ki še ne bodo stari nad 50 let. To omenimo že sedaj v začetku leta, ker nam je zelo težko pozneje zavračati one, ki bi radi vstopili, pa se radi starosti ne morejo več vpisati. Letos, oziroma bolje povedano lansko leto se jih je oglasilo okoli 50, ki bi radi bili sprejeti v podporni odsek III. reda, pa jih radi tega, ker so že prekoračili starost 55 let nismo mogli več sprejeti. Prinesli so s seboj vso svojo dobro voljo, dovolj denarja, prosili so, tožili itd., pa ni vse skupaj nič pomagalo, morali smo jih vse po vrsti odsloviti, ker če bi dovolili le eno samo izjemo, bi morali dovoliti vsem in to bi lahko povzročilo, da bi imeli pozneje pri plačevanju stalnih podpor ali pokojnin plačilne težkoče.

Prišli so tudi taki, ki so dejali, da bi se bili radi prej vpisali, pa so imeli denar sposojen ter ga niso dobili pravočasno vrnjenega, ali ga niso mogli dobiti pravočasno iz denarnih zavodov ter se zato niso mogli prej vpisati. Tem, kateri bodo morda tudi letos imeli enake težave, bodi povedano, da nikakor ni treba, da bi se morali takoj prvo leto vpisati v najvišji razred, lahko se v začetku, dokler nimajo dovolj denarja, vpišejo v najnižji razred, ter plačujejo mesečno samo po 20 Din, pozneje, ko bodo dobili denar, se pa lahko vpišejo v višji razred, kedarkoli hočejo. Doplačali bodo razliko med višjim in nižjim razredom in zadeva bo urejena. Bolj pametno je, da se vpišejo takoj, ker bi jim pozneje vsled prekoračenja starosti bilo sploh nemogoče se vpisati.

Če enkrat hiša že gori, je prepozno, hišo zavarovati zoper ogenj, prav tako je prepozno skrbeti za leta starosti in onemoglosti, ko je bolezen že tukaj in ko človek vsled starosti nima več nobenega upanja, da bi še mogel izvrševati svoje poklicno delo. Beseda: pozneje bom imela še časa dovolj, se žal prepogostokrat spremeni v besedo: prepozno.

PRIREDIL E. BOJC:

Obračun našega krščanstva

Zgodovina krščanske dobrotelčnosti, ki jo bom v naslednjem skušal kratko začrtati, je hkratu nekak obračun našega krščanstva in izpopolnjevanje njegove najosnovnejše zapovedi: Ljubi Gospoda, svojega Boga... Bog zahteva, da se povzpnejo po vseh vmesnih stopnjah do Njega, zakaj skoki so tu nemogoči: Pojdi prej in spravi se s svojim bratom, prej stori dolžnost napram bližnjemu, potem pridi in daruj, potem bo tvoja molitev Bogu dopadljiva!... Če smo danes tako mrki in nesrečni, taki pesimisti in skeptiki, tako malo solčni in veseli, bo tičal vzrok prav v tem, ker ne damo dovolj duška svoji notranjosti, ker ne skrbimo tudi za duševno zdravje in pustimo svojo dušo, da se zapleta v trnje sodobnih stisk in težav in da obenem s telesom tava po blatu in obtiči dostikrat v močvirju, namesto, da jo olepšamo in očistimo z vso vestjo in največjo skrbjo vsega balasta današnjih dni, da se oddolžimo najbližjemu ter poravnamo spore s svojim bratom in najdemo zopet stik z Bogom v molitvi. Mi sami smo krivi, da se danes tako težko spravimo k molitvi, saj je vse naše ravnanje dostikrat tako daleč proč od nje in od osnovne krščanske dolžnosti ljubezni do bližnjega... Pa pravijo nekateri danes, da je »krščanstvo prišlo iz mode«, da »se je preživelo« in si prizadevajo v svoji napuhnjenosti, z vsemi mogočimi sredstvi ustvariti nebesa na zemlji. Seveda se jim izvedba te njihove slepe prizadevnosti spriči sodobne krize kaj malo posrečuje, mnogo manj kot se je to posrečilo njihovim neslavnim prednikom izpred 2000 let ob propadu grške in rimske kulture, od katerih so se očitvidno prav malo naučili. Domišljajo si, da uvajajo kaj »novega«, a pričenjajo isto blodnjo — le z drugimi, recimo novimi oblikami, sredstvi današnje civilizacije...¹ Pri tem pa se jim krohoče v obraz resnica: Ne krščanstvo, le mi sami smo tisti, ki sahnemo in se onesrečamo, ker ne skrbimo za to, da se nam duša dviga po stopnicah krščanskih kreposti in njih osnove: ljubezni do bližnjega!...

Doživljanje ljubezni do bližnjega tvori že prehod k svetosti. Danes pa se veže socialnost preveč z mrtvo snovjo, kako bo ta razdeljena; vse premalo pa še s človekom, kako naj se on preobrazi in dvigne v odnosu do sočloveka, da se bo mogel duhovno dvigniti. Kadar bomo bolj socialni², bomo bolj človeški, bolj božji. Danes, pa se zdi, da smo komaj na začetku tega teženja in spoznanja. Božje-človeško drevo, ki nas je vanj Kristus cepil pred 2000 leti, raste počasi, a gotovo; nič zato, če je — po Papiniju — danes komaj vidno pognalo iz zemlje. Pretresljive so bile besede tajnika ljublj. Pen-kluba³ (g. dr. Stele-ta) ob priliki kongresa, zapisane v »Slovencu« l. 1933.: »Naš čas doživlja enega največjih duhovnih in moralnih prelomov svetovne zgodovine človeštva. — 1900 let po Kri-

¹ Lažne kulture.

² Kadar bomo čutili s sočlovekom; ker: človek je socialno bitje.

³ Mednarodno društvo pesnikov in pisateljev.

stusu, ki je učil za človeštvo edino odrešitveno ljubezen do bližnjega, se je njegov nauk razširil tako daleč v človeški družbi kot nikdar poprej in vendar se zdi, da smo glede praktičnega izvajanja tega nauka še prav tam, kakor kulturno človeštvo v Kristusovem času. Pred svetovno vojno smo si še domišljali, da smo se strašno približali uresničitvi tega ideala in smo bili vsi prepričani, da je žival v človeku s svojimi prainstinkti končno premagana in se bližamo kraljestvu duhá, ki bo človeštvo preuredilo v idealno družino. — Kako strašno smo se varali, nam je z vsakim letom bolj odkrivala svetovna vojna, ki je drugega za drugim pregnala vse človeške ideale, razbrzdala ukročene strasti do nagega. In zopet je stala pred nami naga bestija po svojih instinktih iz pragozdov ali tista iz dobe propada poganske kulture ob Kristusovem času.«

Res, tako je še daleč, dokler se bo razrastlo v nas komaj poganja-joče praktično krščanstvo, da se narast in napredek komaj opazi. Zato je prav, da se večkrat ozremo nazaj, da si predočimo bilanco naših uspehov in se tako osveščeni poženemo z novimi silami dalje. Prav posebno v današnjem kaotičnem in skrajno kritičnem času, ko so potrebe našega bližnjega preplavile bregove in struge in zahtevajo postoterjenih žrtev in odpovedi od nas, velja: Ne prezrimo teh težkih sodobnih nalog, ki nam jih stavi Bog, saj nam bo dal gotovo tudi moči, da jih zmagamo in razrešimo, če le hočemo! V tem, da sledimo klicu po razživitvi kristjana v nas v teh dneh, je gotovo naša rešitev, rešitev naših duš in rešitev za vse človeštvo!⁴

Jezusov nauk o dobrodelnosti

Napisana zgodovina nam podaja pregled čez človeško dejanje in nehanje v preteklosti, zgodovina dobrodelnosti pa je gotovo pregled višjega duhovnega udejstvovanja, kakršno se je vršilo ob najvišji zapovedi »ljubezni do bližnjega« z dveh strani, s cerkvene in svetne; le s tem razločkom, da izhaja versko-cerkvena dobrodelnost neposredno iz zavesti te zapovedi ljubezni do bližnjega, svetna pa le bolj posredno, v najboljšem primeru in navadno celo iz drugih nagibov, ki niso hagiološkega⁵ značaja (n. pr. iz strahu pred časnimi neprilikami in podobno). Dočim spada prva v območje krščanskega nauka in krščanskih dolžnosti, pa se druga na to ne ozira, vsaj ne v prvi vrsti, ampak kot javna dobrodelnost (izvajana od občine ali države) spada več ali manj bolj v področje tako zvane socialne politike, zakonitega javnega socialnega skrbstva. Delo krščanske dejavnosti pa je lahko — in tudi je — tisti najmočnejši in neusahljivi činitelj, ki utira pot socialni politiki, ji odpira oči, jo utrjuje oziroma osmišljuje. Obe morata delati vzporedno, sočasno. Pravičnost sama brez ljubezni, ki izvira iz socialnega čustvovanja in jo zahteva nauk krščanstva, je premrzla in nezadostna. Pravica revežev namreč ni toliko osebnega kot družabnega značaja. Prav tako pa je treba poudariti, da je miloščina brez ljubezni (= caritas) polovičarstvo. Zato besede »karitas« ne smemo prevajati kot miloščino (po grški besedici), ker gre za občutje ljubezni (carus 3, lat.). Danes pa bi prav lahko k temu še dodali občutje krščanske pravičnosti. Saj vemo, da je dolžnost tistih, ki imajo v izobilju, da dajejo potrebnim od tega. Meja ni določena od zunaj, dasi bi bila — to čutimo danes zlasti — potrebna;

⁴ Oblikovno naj omenim, da je članek prirejen po četverih radijskih predavanjih, ki sem jih imel ob novem letu 1933 v Ljubljani. — Avtor.

⁵ svetostnega.

določena je v notranjosti človeka, od njegovega krščanskega spoznanja in zavesti. Te je danes kljub vsemu še malo in zato je ta meja potegnjena prečesto šele ob robu mize, raz katero drse drobtinice za ubogega Lazarja... Saj že davno, morda iz rimskih časov propada ni bilo toliko sebične udobnosti in socialne brez brezbizirnosti kot je je danes. In vendar vemo za prokletstvo in obsodbo »bogatinov«... Ti »bogatinici« pa niso le posestniki palač in vil ter velepodjetniki, ampak zasega Kristusova obsodba še marsikoga drugega. Zgodba o bogatinu in ubogem Lazarju se lahko ponavlja zelo pogosto tudiv skromnejših hišah. Zakaj lakomnost se — marsikje morda — skriva pod slučajnim pokrovom razmer in nesreče, pa tudi prosjaštva in razredne zagrenjenosti...

Delo ljubezni je osredotočeno na posameznike, ki jih kot nosilce bogopodobnosti in nebeškega dedišstva visoko ceni. Je pa nesebično, izčiščeno v visoki človeški ljubezni in ne pozna protekcij in privilegijev⁶. Zato izpričuje, da mora ostati svoboda organične⁷ rasti stvarstva neokrnjena v svojem zorenju do končne — žetve, ko bo »ljudka« ločena od »pšenice«. Človeku ni pripuščeno soditi in prijemat za morilno orožje nasproti bližnjemu. Bog bo sodil in ob času zadnje sodbe ločil dobro in slabo, zaslužno in podlo. Vemo pa, da sta vprav trpljenje in težka preizkušnja tista pot navzgor, v vstajenje in k plačilu. Največji nasprotnik dobrodelnosti je bil morda Nietzsche⁸, ki se je izrazil, da je prva zapoved človekoljubja, zamoriti slabše in nebojgence...

Vendar vprav v teh težkih dneh milijonske brezposelnosti šele čutimo, kako bi bilo treba našo dobrodelnost še dvigniti, da bi kar največ v medsebojni podpori in osebni samozataji pomagali v bedo pahnjnemu sočloveku. Koliko bolj bi človeštvo trpelo, če dobrodelnost ne bi vlivala olja na odprte rane in gladila nastajajoče vrzeli — da ne poudarjamo posebej njene vzporedne važnosti tudi za gospodarstvo — bomo razvideli iz sledeče razgrnjene slike zgodovine!

a) Pred krščanstvom. Pred Kristusom naj omenimo predvsem dobrodelno udejstvovanje pri starih Judih, ki je bilo nekaka dolžnost (zedakah — pravičnost!). — Dalje pri Egipčanih, o katerih poroča Herodot, da niso trpeli beračev. Tudi Indijci izkazujejo pod budizmom neko dobrodelnost — predvsem do duhovnikov in menihov — vendar ta daleč ne dosega poezije krščanske ljubezni. Manj je bila dobrodelnost razvita pri Asircih in Babiloncih. (Imeli so sicer razvito bolničarstvo, vendar pa so tudi izpostavljali otroke.) Daleč pa zaostaja dobrodelnost pri Grkih in Rimljanih, o čemer že priča suženjstvo, ki je bilo razvito kljub atenski kulturi in filozofom. Razdedinjevanje in izpostavljanje je pri njih na dnevnem redu. Rimljani so uvedli še oblast gospodarja (»patria potestas«) čez življenje in smrt vseh članov hiše. Vendar zasebno skrbstvo za reveže sega že v prvotne čase poganstva. Znana je gostoljubnost. Tudi so n. pr. pri Rimljanih sledovi socialne politike. Pod Trajanom je obstajala še »annona« (podpora v živilih) in oskrbovalo se je 5000 otrok do 14. leta (»pueri puellaeque alimentarii«). Vendar na splošno pri poganstvu ne moremo govoriti o kakem urejenem skrbstvu za reveže. Nobena poganska vera, noben poganski filozof ni poznal kake splošne npravne obveznosti za pomoč revežem.

b) Krščanstvo prvih stoletij. Šele krščanstvo je s Kristusom — virom prave dobrodelnosti — prineslo smisel za to. Zgodbe o usmiljenem samarijanu, farizeju in cestnarju itd. so osvojile srea ljudi.

(Dalje prihodnjič.)

⁶ predpravice — ⁷ naravne — ⁸ nemški modrijan.

RAZGLED PO SVETU

Zanimiv dogodek iz življenja sv. Konrada Parzhamskega.

Našim čitateljem je še nedvomno dobro v spominu življenje tega novega svetnika, katerega življenjepis je prinašalo lansko »Cvetje«. Te dni mi je pripovedoval provincijal o. kapucinov iz Celja preč. gospod p. Lin Prah zanimiv dogodek, ki se je zgodil tik pred proglašenjem brata Konrada za blaženega. Kakor je bravec »Cvetja« dobro znano, je treba za to, da koga proglase za blaženega, mnogo preiskav, sej itd., preden morejo ugotoviti res krepostno življenje kakega božjega služabnika. Te seje seveda stanejo ogromno denarja. Bilo je tik pred proglasitvijo za blaženega, ko je dobil njegov provincijal iz Altöttinga velik račun iz Rima. Bil je ves v strahu, odkod naj vzame denar. Ne bodi si ga len greh Konradu ter mu čisto mirno reče: »Če že hočeš biti svetnik, pa plačaj.« In res drugi dan pride v samostan neki gospod, ki ga nihče ni poznal, ter izroči p. provincijalu kuverto z denarjem za samostanske potrebe. Provincijal odpre kuverto, vidi, da je v njej točno isti znesek, kakor je bilo potrebno, da poravna račun za Konrada iz Rima. Vidimo torej, kako je bil brat Konrad še po smrti ubogljiv. Da je ta dogodek resničen, je priča še živi p. provincijal iz Bavarske, ki je to osebno povedal p. Linu.

Nekaj o frančiškanskih misijonih.

Vodilno mesto v misijonskem gibanju katoliške cerkve ima nesporno frančiškanski red. On oskrbuje 75 raznih misijonskih okrajev od 500,

kar jih ima katoliška cerkev. 44 misijonskih okrajev leži sredi med pagani na Japonskem in Kitajskem (samo na Kitajskem jih je 22), v Sprednji in Spodnji Indiji ter Severni in Južni Ameriki. Poleg tega oskrbujejo frančiškani 15 misijonov med muslimani in pravoslavni in 16 med katoličani in protestanti v Južni Ameriki. V misijonih deluje 3600 duhovnikov in bratov, katerih število se vsako leto pomnoži za približno 120. Po narodnosti je med misijonarji največ Italijanov, Špancev in Nemcev, oni delujejo na Kitajskem, Japonskem, Afriki, Braziliji, Boliviji itd. Zadnje uradno poročilo nam sporoča o misijonskem delovanju zadnjega leta sledeče številke:

V letu 1932 do 1933 so frančiškani krstili 14.000 odraslih in 145.000 otrok, poleg tega 65.000 v smrtni bolezni. Skupno torej 224.000 krstov. Krstni pouk prejema sedaj 173.000 paganov. V frančiškanskih misijonih je 5250 cerkva in kapel. V njihovih bogoslovnih semeniščih se pripravlja okoli 1000 mladeničev na duhovniški poklic. V drugih 2800 šolah pa poučujejo nad 200.000 učencev in učenk. Za misijonske potrebe je ustanovljenih 20 misijonskih tiskarn. Frančiškanski misijonarji oskrbujejo 76 misijonskih bolnic z okoli 42.000 bolniki. V oskrbi imajo tudi 230 lekarn, veliko število ubožnic, sirotišnic, hiralnic, bolnic za gobavce itd. Po vseh misijonih jih podpirajo številne sesterske kongregacije. Prizadevajo si z vsemi silami, da bi vzgojili po načelih zadnjih dveh papežev čim več domače duhovščine.

Nove knjige

Axel Munthe-Ludvik Klakočar: San Michele. Ljubljana 1934. Izdala Jugoslovanska knjigarna v Ljubljani. Cena vez. 95 Din, kart. 85 Din.

Dr. Axel Munthe je v knjigi San Michele popisal svoje bogato življenje, kakor ga je gledal skoraj na koncu svoje poti, zrel, veder in spokojen. V svoji sodbi o ljudeh in stvareh je moder, poln humorja, včasih tudi jedke ironije. Nad vsemi človeškimi vezmi je njegova ljubezen do živali, katerih govorico razume, do rastlin in kamnov te zemlje, ki ga navdaja zmeraj z novo močjo. Ne pravijo zastonj, da zveni tu frančiškanska govorica. Zato knjigo toplo priporočamo vsem našim čitateljem.

Evharistični kongres za lavantinsko škofijo v Mariboru v dneh 7. in 8. septembra 1934. Maribor 1934. Založila Tiskarna sv. Cirila v Mariboru. Cena knjigi do 1. marca 1935 12 Din, pozneje pa 16 Din.

Lepa knjiga, bogato ilustrirana s prizori z evharističnega kongresa v Mariboru, popisuje priprave za ta evharistični kongres, njegov idejni načrt in ves potek evharističnega kongresa. Prinaša stanovske govore za može in žene, fante, dekleta in za izobražence, tako da knjiga nima samo pomena, da si človek obudi spomin na lepi kongres, ampak ima trajno vrednost. Lep spomin bo za tiste, ki so kongresu osebno prisostvovali, lepi govori pa bodo v korist zlasti tistim, ki so bili zadržani. Zato knjižico vsem toplo priporočamo.

Svete snovi, Izgubljeni poklic, Mala hiša božje previdnosti, Ne bodite v skrbeh, Duhovni koledarček za l. 1935, Kje žive mrtvi, Jezus med nami, Naša domačija.

Kakor je našim bravcem že znano, izdajajo na Rakovniku v Ljubljani v dveh zbirkah knjižice, katerih prve govore o življenju po veri, druge pa prinašajo razprave o veri, razlagajo posamezne verske nauke, jih branijo proti napadom itd. Predaleč bi nas vodilo in nedostaja nam prostora, če bi hoteli vsako posamič opisati in oceniti. Vsebinsko vam pove naslov. Vse od kraja pa toplo priporočamo našim bravcem v nakup. Dobe se za malo ceno 1 Din ter se naročajo na Rakovniku v Ljubljani. Zgoraj navajamo naslov knjižic, ki so zadnji čas izšle.

Tomaz Kempčan: Hoja za Kristusom. Ljubljana 1920, Jugoslovanska knjigarna. Cena samo 8 Din, s poštnino 9 Din.

Veliko presenečenje nam je pripravila Jugoslovanska knjigarna v Ljubljani. *Tomaža Kempčana »Hoja za Kristusom«* bo oddajala skoraj zastonj! »Hoja za Kristusom« je, kakor pravi Fontanelle, najlepša knjiga, kar jih je prišlo iz človeških rok, zakaj Sv. pismo je prišlo iz božjih. Slovenci smo to delo prvič dobili že leta 1719, v času, ko so bile knjige pri nas še redke ko zlato. Od tedaj so se množile izdaje te dragocene knjige, ki bi morala biti osebna last vsakega katoličana. Vsak dan bi moral čitati v nji, zakaj toliko vzpodbude, lepote in miselnega bogastva ne najde v nobeni drugi knjigi. To je knjiga za celo življenje; čim večkrat jo čitamo, tembolj se nam odkriva bogastvo te zakladnice. Kadarkoli jo odpremo, se nam odkrijejo nove misli in nova spoznanja, da ne bomo nikdar izčrpali vseh biserov, ki so zgoščeni v knjigi za naše duhovno življenje. Prav v sedanjem razrvanem času nam je miren in neomajen svetilnik v življenju, kakršen je Tomaž Kempčan, bolj potreben kot vsakdanji kruh. Sezimo torej po tej knjigi! Kdor želi to knjigo prejeti, naj piše na Jugoslovansko knjigarno v Ljubljani, ki mu bo knjigo takoj poslala. Vezava knjige same je več vredna!